

JAARSTUKKEN 2013

INHOUDSOPGAVE

1. Kengetallen	3
2. Nota van aanbidding	4
2.1 Aanbidding	4
2.2 Opzet.....	4
3. Jaarverslag op hoofdlijnen	5
3.1 Inleiding	5
3.2 Programmaverantwoording	5
3.3 Financiële hoofdlijnen	6
4. Jaarverslag.....	9
4.1 Inleiding	9
4.2 Programmaverantwoording	10
4.2.1 Programma Veiligheid	10
4.2.2 Programma Watersysteem	14
4.2.3 Programma Waterketen	21
4.2.4 Programma Maatschappij en Organisatie.....	28
4.3 Paragrafen	35
4.3.1 Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar	35
4.3.2 Incidentele baten en lasten	35
4.3.3 Onttrekkingen aan voorzieningen	35
4.3.4 Waterschapsbelastingen	35
4.3.5 Weerstandsvermogen	37
4.3.6 Financiering	38
4.3.7 Verbonden partijen	39
4.3.8 Bedrijfsvoering	40
4.3.9 EMU-saldo	42
5. Jaarrekening 2013	45
5.1 Algemeen.....	45
5.2 Exploitatierekening 2013 naar programma's	45
5.3 Exploitatierekening 2013 naar kostendragers en toelichting	49
5.4 Exploitatierekening 2013 naar kosten- en opbrengstsoorten	51
5.5 Balans per 31 december 2013 en toelichting	56
6. Vaststellingsbesluit	69
7. Bijlagen bij de jaarrekening 2013.....	70
Bijlage I: Staat van vaste activa	70
Bijlage II: Staat van onderhanden werken	71
Bijlage III: Staat van vaste schulden	72
Bijlage IV: Staat van kredieten.....	73
Bijlage V: Lijst met gebruikte afkortingen.....	74

1. KENGETALLEN

Gebied

beheergebied	137.500 ha (waarvan ± 2.000 ha meren)
inwoners	216.205
vervuilingseenheden	319.600
gemeenten	13
provincies	2

Bestuur

Het waterschapsbestuur van Reest en Wieden bestaat vanaf 2009 uit 23 leden.

fracties	CDA	4 personen
	Agrarisch en overig ongebouwd	4 “
	Werk aan Water	3 “
	Water Natuurlijk	3 “
	Bedrijven	3 “
	PvdA	2 “
	VVD	1 “
	Christen Unie	1 “
	Algemene Waterschapspartij	1 “
	Natuur	1 “

Het Dagelijks Bestuur bestaat vanaf 2009 uit 5 personen.

Waterschapswerken

watergangen	2.230 km
schouwsloten	1.100 km
zuiveringsinstallaties	7
rioolpersleidingen	202 km
rioolgemalen	123
waterkeringen	34 km primair, 32 km regionaal en 387 km overig = kaden
vaarwegen	125 km
stuwen en inlaten	1.335 (993 stuwen en 342 inlaten)
gemalen	149

2. NOTA VAN AANBIEDING

2.1 AANBIEDING

Voor u liggen de jaarstukken over het jaar 2013. Het jaarverslag en de jaarrekening vormen het sluitstuk van de planning- en controlcyclus van het boekjaar 2013 en zijn tevens de aanzet voor de planning- en controlcyclus voor komende jaren.

Hiermee legt het Dagelijks Bestuur zowel beleidsinhoudelijk als financieel verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. Het biedt het Algemeen Bestuur de mogelijkheid inhoud te geven aan haar kaderstellende en controlerende functie.

2.2 OPZET

De jaarstukken bestaan uit de volgende onderdelen:

- Nota van aanbidding
- Jaarverslag op hoofdlijnen
- Het jaarverslag met de programmaverantwoording en bijbehorende paragrafen
- Jaarrekening 2013 vanuit verschillende invalshoeken
- Vaststellingsbesluit
- Bijlagen bij de jaarrekening 2013

De jaarstukken beginnen in hoofdstuk 3 met de beleidsinhoudelijke hoofdlijnen en de financiële hoofdlijnen. U kunt dit hoofdstuk lezen als de samenvatting. Het jaarverslag gaat verder in hoofdstuk 4 met het beleidsverslag welke bestaat uit de Programma's en de Paragrafen. De jaarrekening staat in hoofdstuk 5.

3. JAARVERSLAG OP HOOFDLIJNEN

3.1 INLEIDING

Het beleid van het waterschap wordt gevormd door externe en interne kaders. Deze verschillende kaders voor het begrotingsjaar 2013 waren onder meer WB21, KRW, NBW, WBP, actielijst WBP, Water op Maat projecten, Strategienota 2012, ILG, plannen voor het gebied Rijn-Oost en diverse andere door het bestuur van Reest en Wieden vastgestelde beleidsdocumenten.

Hieronder leest u in paragraaf 3.2 de beleidsinhoudelijke hoofdlijnen en in paragraaf 3.3 de financiële hoofdlijnen. U kunt dit hoofdstuk lezen als de samenvatting.

3.2 BELEIDSINHOUDELIJKE HOOFDLIJNEN

In 2013 is invulling gegeven aan de taken en doelstellingen van het waterschap. Hieronder wordt aangegeven welke doelstellingen zijn gerealiseerd en welke andere ontwikkelingen zich hebben voorgedaan.

De volledige verantwoording van de programma's vindt u in de paragrafen 4.2.1 tot en met 4.2.4.

Gerealiseerde doelstellingen

De volgende doelstellingen zijn gerealiseerd.

Het calamiteitenzorgsysteem is actueel en er is aan trainingen deelgenomen.

De vangsten en uren ten behoeve van de muskusrattenbestrijding waren in 2013 onder controle, het voortschrijdend jaargemiddelde is uitgekomen op 0,25 ratten per kilometer watergang.

GGOR: In 2013 is 2.527 ha van het beheergebied GGOR-maatregelen uitgevoerd, in totaliteit is dit tot en met 2013 voor 29.553 ha. In de waterberging met natuur The Dutch Crane Resort zijn maatregelen gerealiseerd voor Natura 2000-gebieden en anti-verdrogingsmaatregelen voor TOP-gebieden.

De gemiddelde verwijdering van stikstof was in 2013 86,3%. De gemiddelde fosfaatverwijdering was 92,4%. De gestelde doelen voor 2013 zijn gehaald en landelijk gezien blijven we hiermee bij de top.

De slibgistingsinstallatie Echten is in gebruik genomen.

Eind 2013 is het commitment uitgesproken voor het implementeren van de samenwerking in shared service onder de naam Waterkracht, waarbij de deelname aan alle onderdelen Zuiveren, ICT, Inkoop en Personele zaken het uitgangspunt is.

Niet (geheel) gerealiseerde doelstellingen

Duidelijk is geworden dat we de ambitieuze tussendoelen voor WB21, GGOR en KRW niet in 2015 gaan halen, maar wel enkele jaren later. Zowel in de projecten als in de omgeving (herijkingen, discussie over EHS) treden ontwikkelingen op die de voortgang negatief beïnvloeden.

Overige ontwikkelingen

De volgende ontwikkelingen die niet specifiek in de begroting 2013 waren vermeld, hebben zich voorgedaan.

In 2013 heeft voor de eerste keer na het herziene schouwbeleid de schouw plaatsgevonden.

Op grond van een wijziging van het Activiteitenbesluit zijn de effluentlozingen van de RWZI's niet langer vergunningplichtig op grond van de Waterwet, maar gelden hiervoor de algemene regels van het Activiteitenbesluit.

De onttrekkingsregeling is door alle Rijn-Oost waterschappen vastgesteld. De regeling is opgebouwd vanuit het centrale uitgangspunt „onttrekken waar het kan, beschermen waar het moet“. Dit heeft geleid tot een regeling met verbodsbepalingen voor onttrekkingen rondom kwetsbare natuurgebieden en in kwetsbare oppervlaktewaterlichamen. Later kan dit besluit worden meegenomen in de algemene regels bij de Keur.

De laboratoria van Waterschappen Groot-Salland (GS) en Regge en Dinkel fuseren per januari 2014. Daarmee zal een nieuwe zelfstandige entiteit ontstaan (Waterlab. Aqualysis), waarin ook hydrobiologisch werk is ondergebracht.

Discrepanantie, het verschil tussen het aangeleverde water op de RWZI's en de hoeveelheid die in de belastingheffing is betrokken, is bij Reest en Wieden hoog. Hiernaar wordt onderzoek gedaan.

3.3 FINANCIËLE HOOFDLIJNEN

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van het werkelijke rekeningresultaat in vergelijking met de begroting 2013.

De analyses in het jaarverslag en de jaarrekening zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013. Wij verwijzen hier naar de afzonderlijke paragrafen in het jaarverslag en de jaarrekening.

De totale gerealiseerde netto kosten over 2013 in relatie tot de begroting zien er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Afwijking
Veiligheid	2.053	2.126	73
Watersysteem	14.551	15.321	770
Waterketen	13.894	14.555	661
Maatschappij en organisatie	12.049	14.260	2.211
Netto kosten	42.547	46.262	3.715
Reserves, per saldo	1.841	-1.722	-3.563
Te dekken door omslag	44.388	44.540	152

Aan de reserves is € 3,6 miljoen minder onttrokken dan geraamd. Dit financiële voordeel vloeit voornamelijk voort uit € 3,7 miljoen voordeel op de netto kosten en het nadeel van € 0,2 miljoen op omslag.

Voordeel op de netto kosten

Het voordeel op de netto kosten van € 3,7 miljoen bestaat uit voordeel op verschillende onderdelen.

Lagere kapitaallasten van € 0,9 miljoen, € 0,6 miljoen voordeel op personeelslasten huidig personeel, € 0,4 miljoen overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen en € 0,2 miljoen op overige diensten door derden, € 0,2 miljoen op overige personeelslasten, € 0,2 miljoen op lasten vorige dienstjaren, € 0,2 miljoen op energie en € 0,2 op onvoorzien.

Hogere opbrengsten door verkoop van grond € 0,5 miljoen, door verkoop van duurzame goederen € 0,1 miljoen en baten vorige dienstjaren € 0,1 miljoen. En lagere opbrengsten voor diensten voor derden € 0,1 miljoen.

Hieronder worden de grootste afwijkingen toegelicht.

De kapitaallasten tonen een voordelige afwijking van € 0,9 miljoen, veroorzaakt door:

lagere rente van € 0,3 miljoen. In de begroting was uitgegaan van een rente voor kort geld van 1,25%, in werkelijkheid was dit 0,25% daarnaast is optimaal geprofiteerd van kasgeldleningen tegen tarieven van 0,06% tot 0,08%. De lagere rentelasten van vaste geldleningen worden veroorzaakt door een lager bedrag en lager rentepercentage (3% begroting tegen 0,80% werkelijk).

lagere afschrijvingen van € 0,6 miljoen. In 2013 zijn enkele investeringen voor een bedrag van € 157.000,00 afgewaardeerd. Een groot gedeelte van dit bedrag betrof de afwaardering van activa in verband met de nieuwbouw van de RWZI Steenwijk, biologische uitbreiding, huisvesting (districtskantoren) en ultrasone installatie van de RWZI Meppel.

Naast deze extra kosten is er een voordeel op de afschrijvingslasten gerealiseerd onder andere voor de Uitvoering waterbodemsanering 2011-2012. Betreft de sanering van de passantenhaven Steenwijk en stadsvijvers Hoogeveen. Dit project is qua uitvoering uitgelopen waardoor de afschrijving is uitgesteld naar volgend jaar. Op de investering RWZI Beilen, hydraulische en biologische uitbreiding wordt € 750.000 overgehouden. De investering Onderzoek naar frictiekosten bij overdracht n.a.v. bestuursakkoord water is vervallen bij de perspectiefnota 2014. Bij de investering persleiding Westerbork-Beilen zijn grote voordelige afwijkingen ontstaan door lagere aanneemsommen, de grondwater-belasting is vervallen, vergoedingen aan eigenaren worden berekend volgens een nieuwe systematiek en onvoorziene omstandigheden hebben zich bijna niet voorgedaan. Twee trekkers worden pas volgend jaar aangeschaft. Een aantal investeringen m.b.t. bedrijfsinformatie wordt op een later moment in gebruik genomen als gevolg van aanbestedingsdiscussies en bestuurlijke discussies.

Ook een aantal investeringen waarbij sprake is van bijdragen aan gemeenten is (nog) niet doorgegaan omdat aanleg van riolering (nog) niet heeft plaatsgevonden, omdat een bedrijventerrein (nog) niet ontwikkeld is waardoor ons belang niet gerealiseerd kan worden en doordat een gemeente zijn maatregelen niet heeft getroffen t.b.v. de afkoppeling van het verhard oppervlak voor de gemengde riolering.

De personeelslasten van het huidig personeel zijn € 0,6 miljoen voordelig o.a. omdat vacatureruimte (nog) niet structureel is ingevuld. Hiernaast zijn de restant aan verlofuren van medewerkers in 2013 ten opzichte van 2012 gedaald met 15%. En er is eigen personeel gedetacheerd bij externe werkgevers waarmee in de begroting geen rekening is gehouden.

Het voordeel op de gebruiks- en verbruiksgoederen van € 0,4 miljoen is voornamelijk gerealiseerd door lagere kosten voor het gebruik aan chemicaliën. Dat komt door de gerichte processturing (dosering) op de RWZI's en het glycerineverbruik bij de Energiefabriek achter loopt bij de verwachting.

Het voordeel op de overige diensten door derden van € 0,2 miljoen wordt grotendeels veroorzaakt door minder inhuur van bureaus. Er was nauwelijks sprake van arbeidsrechtelijke zaken, minder ondersteuning nodig voor Waterketenbeleid, de realisatie van sanitaire voorzieningen in Haïti is voor een deel verschoven naar 2014 en fiscale advisering oor slibgisting is lager uitgevallen. Door wijziging en verlenging van de overeenkomst voor het afvoeren en verwerken van slib op de SOI Echten is een voordeel ontstaan. Overigens tegenover deze voordelige kosten is ook een nadeel ontstaan, omdat er eenmalige investeringskosten van achterliggende jaren voor de balgstuw Ramspol zijn gemaakt.

De overige personeelslasten zijn € 0,2 miljoen voordelig omdat er minder kosten zijn gemaakt bij het vervullen van vacatures en voor cursussen en congressen.

De lasten op vorige dienstjaren zijn voordelig voor € 0,2 miljoen vooral door een positief rekeningresultaat 2012 van GBLT en door een correctie van de voorschotprijs (herberekening van de consumentenprijsindex) voor de afvoer van slibkoek naar GMB over 2012.

De energiekosten zijn € 0,2 miljoen voordelig uitgevallen omdat de procesregeling van de zuiveringsinstallaties zijn geoptimaliseerd en omdat de vuilvracht is afgenomen t.a.v. de verwachting. Voorts was de opgewekte elektriciteit voor de Energiefabriek voldoende voor eigen gebruik waardoor het budget niet is aangewend.

Onvoorzien is niet gebruikt waardoor € 0,2 miljoen is overgebleven.

Er is boekwinst van pachtvrije gronden gerealiseerd van € 0,5 miljoen.

Door de verkoop van duurzame goederen zoals afgeschreven tractiemiddelen is een voordeel gerealiseerd van € 0,1 miljoen.

Er zijn diverse waterpartijen gebaggerd waarbij ook diverse belanghebbende gemeenten betrokken waren. Van deze betrokken partijen hebben wij bijdragen ontvangen die (nog) betrekking hadden op voorgaande jaren. Daarom is baten vorige dienstjaren voordelig voor € 0,1 miljoen.

Nadeel op de omslag

Vooral doordat van ongebouwd 1.900 ha naar gebouwd en 100 ha naar natuur is gegaan, is de omslag nadelig uitgevallen voor € 0,2 miljoen.

Reserves

In onderstaand tabel is een overzicht gegeven van de ontwikkelingen van de reserves na de bestemming van het voordelig resultaat 2013 van € 1,8 miljoen naar de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie waarvan 1,3 miljoen voor Watersysteemheffing en 0,6 miljoen voor Zuiveringsheffing.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Algemene reserves	Bestemmingsreserves voor tarief-egalitatie	Overige bestemmingsreserves	Totaal
Saldo per 31 december 2012	1.360	6.584	750	8.694
Indexering	34			34
Voorstel te bestemmen resultaat 2013		1.841		1.841
Saldo per 31 december 2013	1.394	8.425	750	10.569

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Algemene reserves	Bestemmingsreserves voor tariefegalitatie
Watersysteemheffing	961	6.620
Zuiveringsheffing	433	1.805
Saldo per 31 december 2013	1.394	8.425

De bestemmingsreserves voor tariefegalitatie worden gebruikt voor de egalitatie van tarieven per onderscheiden taken. In de begroting 2013 is uitgegaan van een onttrekking aan de bestemmingsreserves voor tariefegalitatie van € 1,7 miljoen. Het jaarrekeningresultaat is € 1,8 miljoen positief. Het Dagelijks Bestuur stelt voor € 1,8 miljoen te bestemmen en toe te voegen aan de bestemmingsreserves voor tariefegalitatie waarvan 1,3 miljoen voor Watersysteemheffing en 0,6 miljoen voor Zuiveringsheffing.

De solvabiliteitsratio is verbeterd door het rekeningresultaat 2013. Hierdoor scoort Reest en Wieden net boven het landelijk percentage 2012 van 10% (verhouding tussen het eigen vermogen en vreemd vermogen).

4. JAARVERSLAG

4.1 INLEIDING

In het jaarverslag staan in navolging van de programmabegroting de drie W's centraal:

- Wat hebben wij bereikt? Gelet op de doelstellingen in termen van effecten voor 2013.
- Wat hebben wij gedaan? Maatregelen en ontwikkelingen.
- Wat heeft het gekost? Realisatie netto kosten in relatie tot de begroting.

Dit wordt gedaan aan de hand van de vier programma's Veiligheid, Watersysteem, Waterketen en Maatschappij en organisatie. Per programma worden de doelstellingen en de realisatie vermeld. De kwalificatie vindt plaats door middel van kleuren.

De betekenis van de kleuren is als volgt:

	Gerealiseerd
	Afwijking dit kan zijn vertraging, aangepaste besluiten etc
	Niet gerealiseerd

De totale gerealiseerde kosten over 2013 in relatie tot de begrote kosten 2013 per programma zien er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Afwijking
Veiligheid	2.053	2.126	73
Watersysteem	14.551	15.321	770
Waterketen	13.894	14.555	661
Maatschappij en organisatie	12.049	14.260	2.211
Netto kosten	42.547	46.262	3.715
Reserves, per saldo	1.841	-1.722	-3.563
Te dekken door omslag	44.388	44.540	152

Verder wordt er in de paragrafen verantwoording afgelegd op specifieke onderdelen.

4.2 PROGRAMMAVERANTWOORDING

4.2.1 Programma Veiligheid

Een veilig gevoel

Het is belangrijk dat de inwoners in het beheergebied van Reest en Wieden zich veilig voelen, beschermd tegen overstroming en wateroverlast, ook bij extreme weersomstandigheden.

Onze taak

Het waterschap heeft de zorg voor veiligheid tegen overstroming voor mens, dier en goederen (door dijken) en het voorkomen van “natte voeten” (door kaden). Zonder deze dijken en kaden zouden delen van het gebied onder water komen te staan. Om dat te voorkomen zorgt Reest en Wieden voor aanleg en onderhoud van dijken en waterkeringen en daarmee voor veiligheid tegen water. Reest en Wieden neemt ook maatregelen om de invloed van wateroverlast of watertekort te beperken, de zogenaamde WB21-maatregelen. Deze maatregelen worden geïntegreerd met andere maatregelen in het Water-op-maatprogramma en worden beschreven in het programma watersysteem.

Geen garantie?

Het waterschap treft alle veiligheidsmaatregelen die wettelijk voorgeschreven zijn. Maar een veiligheid van 100% kan niet geboden worden. Daarvoor is de natuur te onvoorspelbaar. Wat het waterschap wel kan doen is duidelijk maken welke maatregelen genomen worden om in onvoorziene omstandigheden de overlast zoveel mogelijk te beperken en hoe dat georganiseerd wordt. Bijzondere omstandigheden vereisen een adequaat handelen van het waterschap om mogelijke schade te beperken. Hiervoor wordt een calamiteitenzorgsysteem gehanteerd. Het doel hiervan is, binnen de grenzen van het voorzienbare, regelingen te treffen en informatie te verstrekken over het optreden van het waterschap bij calamiteiten, zoals hoog water, droogte, verontreiniging van water en problemen bij het zuiveren van afvalwater.

4.2.1.1 Doelstellingen en realisatie

Nr	Doelstelling	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijke relevante ontwikkelingen 2013
1.1	De waterkeringen voldoen aan de normen. Hiervoor voeren we 100% van de wettelijke maatregelen m.b.t. waterkeringen uit.			
	a. De primaire waterkeringen voldoen permanent aan de geldende normen.	• Jaarlijks worden alle primaire en regionale waterkeringen en 1/3 van de overige keringen geschouwd		In augustus heeft er een brand plaatsgevonden in de veenkade aan het Hamspad. Dit was aanleiding om alle veenkades in het gebied extra te controleren. Hierdoor was er in de planning geen tijd meer beschikbaar voor het schouwen van de primaire kering. Deze schouw heeft aan het begin van 2014 plaatsgevonden. Het onderzoek naar de staat van de keersluis De Whaa is gestart. Hieruit zal een verbeterplan worden opgesteld.
	b. De regionale waterkeringen voldoen in 2015 aan de normen die door de provincies Drenthe en Overijssel zijn vastgesteld.	• Plan van aanpak n.a.v. de toetsing in 2011 van de regionale waterkering gereed en uitgevoerd		De aanvullende grondonderzoeken zijn uitgevoerd. Het plan van aanpak wordt opgesteld. Gezien de aard en de omvang van de verbetermaatregelen wordt geen apart plan van aanpak opgesteld, maar worden die eveneens verwerkt in het OPBNI. In 2014 zullen enkele maatregelen worden uitgevoerd, dit krediet is inmiddels beschikbaar gesteld.
	c. De overige waterkeringen voldoen in 2015 aan de normen die het waterschap heeft vastgelegd in de legger voor overige waterkeringen	• Legger overige waterkering is gereed		De planning van de vaststelling van de normen van overige waterkeringen is aangepast, omdat de juiste tracés in Drenthe lastig zijn vast te stellen. In het veld is het soms ingewikkeld een scheiding te maken of een verhoging in het veld een normale peilscheiding is of daadwerkelijk een kering is, en dus noodzakelijk is voor de veiligheid. Tevens is daarbij vooral terreinkennis noodzakelijk, die niet altijd beschikbaar is. De nieuwe hoogtecijfers kwamen eind 2013 binnen. In de 1e helft van 2014 zal de tracélegger vastgesteld worden en dan kan getoetst worden aan de nieuwe hoogtecijfers.
1.2	Voldoen aan Europese Richtlijn Overstromingsrisico's a. In 2015 Risicobeoordelingen, overstromingsgevaarkaarten en overstromingsrisicobeheerplannen gereed	• Bijdrage leveren aan de actualisatie van de ORBP		De risicokaart met overstromingsbeelden is online beschikbaar voor de burger. Er is via de overheidswebsites een persbericht uitgebracht.
1.3	Vorbereid op calamiteiten a. Het calamiteitenzorgsysteem is actueel.	• Een gezamenlijk oefening met de partners in Rijn-Oost		In ons opleidings- en oefenplan 2013 is ervoor gekozen bij het opleiden, trainen en oefenen zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat er in de Veiligheidsregio's op deze onderdelen gebeurt. Dat resulteerde in deelname aan de OCR training en de crisisteamtraining.
1.4	De muskusrattenpopulatie is onder controle	• De vangsten bedragen gemiddeld minder dan 0,35 muskusrat per kilometer waterloop.		Het voortschrijdend jaargemiddelde van de vangst per kilometer waterloop is 0,25.

4.2.1.2 Maatregelen en ontwikkelingen

Hieronder volgt de rapportage op de maatregelen en ontwikkelingen zoals vermeld in de begroting 2013.

Toetsen van primaire waterkeringen

In het kader van het deltaprogramma (deelprogramma Veiligheid) wordt gekeken naar een nieuwe veiligheidsnormering voor de primaire waterkeringen. In 2014 wordt verwacht dat er vanuit het deltaprogramma een advies ligt over de nieuwe normering. De huidige discussie over meerlaagse veiligheid en de vraag of preventie altijd op de eerste plaats moet staan, kan effect hebben op de uiteindelijke uitkomst.

Toetsen van regionale waterkeringen

De uitvoeringsplannen voor de verbetermaatregelen worden opgesteld. Deze maatregelen zijn meegenomen in het regulier beheer en onderhoud.

Normering overige waterkeringen

De normering van de overige waterkering is nog niet gereed. De planning van de vaststelling van de normen van overige waterkeringen is aangepast, omdat de juiste tracés in Drenthe lastig zijn vast te stellen. In het veld is het soms ingewikkeld een scheiding te maken of een verhoging in het veld een normale peilscheiding is of daadwerkelijk een kering is, en dus noodzakelijk is voor de veiligheid. Tevens is daarbij vooral terreinkennis noodzakelijk, die niet altijd beschikbaar is. De nieuwe hoogtecijfers kwamen eind 2013 binnen.

Europese Richtlijn Overstromingsrisico's

Het is nog steeds de verwachting dat in december 2014 de ORBP Rijn ter inzage wordt gelegd voor zienswijze. Het betreft bestaand beleid dat gerapporteerd wordt aan Brussel.

Als onderdeel van het overstromingsrisicobeheerplan is de risicokaart met overstromingsbeelden online beschikbaar voor de burger.

Calamiteitenzorgsysteem

In 2013 zijn door de beide Veiligheidsregio's IJsselland en Drenthe met de betreffende waterschappen convenanten ondertekend. Er is hard gewerkt aan de afspraken- en actielijst die bij het convenant hoort. De actielijsten zijn geüniformeerd, op een paar punten na omdat de veiligheidsregio's iets anders zijn georganiseerd.

De NCRO (Netwerk Calamiteiten Coördinatoren Rijn-Oost) en het Platform crisisbeheersing Midden- Nederland gaan multischalig samenwerken. Per thema wordt gekeken naar slimme manieren om samen te werken.

In ons opleidings- en oefenplan 2013 is ervoor gekozen bij het opleiden, trainen en oefenen zoveel mogelijk aan te sluiten bij wat er in de Veiligheidsregio's op deze onderdelen gebeurt. Dat resulteerde in deelname aan de OCR training en de crisisteamtraining.

Muskusrattenbestrijding

Het streven was in 2013, bij een gelijkblijvende inspanning, het aantal gevangen muskusratten in de provincies Drenthe en Overijssel uiteindelijk terug dringen tot 0,35 ratten per kilometer watergang. Deze doelstelling is gehaald, het voortschrijdend jaargemiddelde is op 0,25 uitgekomen.

4.2.1.3 Realisatie netto kosten in relatie tot de begroting

De analyses zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Vershil
Lasten	2.256	2.235	-20
Baten	-202	-109	93
Netto kosten	2.053	2.126	73

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013

Het voordeel op dit programma bedraagt € 73.000,00 en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

Dit jaar hebben we bewust er voor gekozen geen grote oefeningen te organiseren, maar aan te sluiten bij oefeningen die door de Veiligheidsregio's of door anderen worden gehouden. Dit geldt ook voor de opleidingen. Hierdoor is € 44.500,00 aan budget overgehouden.

Op de personeelslasten van het product Muskusrattenbestrijding zijn minder velduren (17.035 uren) gerealiseerd dan in het jaarplan was opgenomen (20.000 uren), een voordeel van € 212.900,00. Daarnaast hoefde er minder extern personeel voor de muskusrattenbestrijding ingehuurd te worden (€ 59.400,00) om de gestelde doelen te halen. De vangsten van de muskusratten waren in 2013 onder controle.

Ook hebben wij te maken gehad met een nadeel.

Waterschap Groot Salland heeft nog investeringskosten vanaf 2006–heden voor de balgstuw Ramspol aan ons doorberekend. De investeringskosten van € 213.600,00 hebben te maken met faalkans, doekligging, bijdragen en gefaseerde vervanging besturingssysteem. De balgstuw wordt medio 2014 overgedragen aan Rijkswaterstaat. Met in acht neming van de voorschriften is besloten om deze kosten niet te activeren maar in één keer ten laste van het jaar 2013 te brengen.

4.2.2 Programma Watersysteem

Florerende landbouw

Schitterende landschappen

Heerlijk wonen

Reest en Wieden is de regionale watersysteembeheerder in onze regio. Dat betekent dat het waterschap verantwoordelijk is voor het integrale beheer van grond- en oppervlaktewater, zowel naar hoeveelheid als naar kwaliteit (fysisch, chemisch en ecologisch).

In het Waterbeheerplan (WBP) staat als taak van het waterschap beschreven: Het watersysteem duurzaam inrichten, beheren en onderhouden, zodanig dat veiligheid en functies zo optimaal mogelijk worden gewaarborgd. Vanuit deze taak wordt gewerkt aan een waterschap met een florerende landbouw en schitterende landschappen, waar het heerlijk wonen is. Dat gebeurt door ervoor te zorgen dat het dagelijks waterbeheer op orde is, het oppervlaktewater schoon is en het watersysteem duurzaam is ingericht.

Dagelijks waterbeheer

Bij normale weersomstandigheden, het grootste deel van het jaar dus, streeft het waterschap naar een optimale aanwezigheid van oppervlaktewater en grondwater van geschikte kwaliteit voor mens en natuur. De ambitie is daarbij zo weinig mogelijk te sturen maar het watersysteem (dat zijn de watergangen en de kunstwerken) zo in te richten dat de juiste waterpeilen als het ware 'als vanzelf' in stand blijven. Het waterbeheer is afgestemd op de verschillende functies van gebieden (zoals landbouw, stedelijke bebouwing, natuur).

De zorg voor de kwantiteit houdt in dat het water in sloten, grachten, meren en kanalen op het juiste peil is. Dit wordt gedaan met behulp van stuwen, waterinlaten en gemalen en de inrichting (vorm, diepte etc.) van beken, sloten en kanalen.

Inrichting en beheer van deze werken zijn gericht op het realiseren van het GGOR (het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater- Regiem) en op het juiste moment afvoeren, vasthouden en bergen van water. Gehecht wordt aan goed beheer en onderhoud van de watergangen, taluds en kunstwerken in het beheergebied.

Het waterschap Reest en Wieden voert het beheer over een aantal vaarwegen in Noordwest Overijssel, in totaal bijna 100 km. De meeste vaarwegen zijn van belang voor recreatie en de beroepsvaart. Om ervoor te zorgen dat deze vaarwegen (veilig) bevaarbaar blijven, worden beheersmaatregelen genomen.

Schoon oppervlaktewater

De waterkwaliteit hoeft niet overal aan dezelfde eisen te voldoen. In een natuurgebied worden andere eisen aan de waterkwaliteit gesteld dan in gebieden met een andere functie zoals landbouw of water in de stad. Het waterschap is verantwoordelijk voor de bewaking van de waterkwaliteit en het voorkomen en beperken van waterverontreiniging. Dit wordt bereikt door voorlichting en communicatie, door het stellen van eisen aan lozingen op het oppervlaktewater, door het houden van toezicht hierop. Het belangrijkste uitgangspunt is het voorkomen van verontreiniging door een brongerichte aanpak.

Duurzaam

Er wordt voor gezorgd dat het watersysteem tijdig op orde is, ook voor de toekomst. Dat wil zeggen dat het systeem duurzaam is ingericht, voldoet aan de landelijke normen ten aanzien van het voorkomen van waterlast, bijdraagt aan het bereiken van de grond- en oppervlaktewaterpeilen in relatie tot de functies van die wateren en gebieden conform het GGOR. Daarbij houden wordt rekening gehouden met de ecologische eisen en wordt verdroging tegengegaan.

4.2.2.1 Doelstellingen en realisatie

Nr.	Doelstelling	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2013
2.1	We zijn een betrouwbare partner in gebiedsgerichte projecten.			<i>Watertoets binnen termijn uitvoeren</i> 95% van de watertoetsen wordt binnen de gestelde termijn afgehandeld. <i>Twee maal per jaar overleg met gemeenten</i> Alle gesprekken zijn voor 2013 gevoerd en voor 2014 ingepland en lopende.
2.2	Het watersysteem voldoet aan de WB-21 normering a. Het watersysteem moet uiterlijk in 2027 voldoen aan de normen voor wateroverlast die zijn overeengekomen in het Nationaal Bestuursakkoord Water of in een Waterbesluit van Reest en Wieden. b. In 2027 is de wateropgave gerealiseerd. Dat betekent dat binnen Reest en Wieden op de juiste plaatsen voldoende waterbergings-gebieden en andere plaatsen zijn waar overtollig water tijdelijk kan worden geparkeerd. Daarmee voldoen wij aan de WB21 normering.	•De doelen voor 2013 worden eind 2012 vastgesteld vanuit de actualisatie van het WOM-programma; ze zijn mede afhankelijk van onze herijking van de WB21-wateropgave		De afronding van het project Systeemherstel Nationaal park Dwingelderveld - Slenken is door (grote) juridische procedures opgeschort naar begin 2014. Daardoor is de in 2013 geplande 1,125 miljoen m3 waterberging niet gerealiseerd.
2.3	Waterlichamen voldoen aan de KRW-eisen a. Alle waterlichamen binnen ons beheergebied voldoen in 2027 aan de KRW-eisen	•De doelen voor 2013 worden eind 2012 vastgesteld vanuit de actualisatie van het WOM-programma.		<i>stuwen vispasseerbaar maken</i> Het plan was om in 2013 een drietal vispassages op te leveren, nl. bij Stroink en twee in de Wapserveense Aa. Bij de vispassage Stroink bleek de technische uitwerking langer te duren dan verwacht en is de oplevering van dit doel opgeschort naar begin 2014. Bij de vispassages bij de Wapserveense Aa duurde de grondverwerving langer dan verwacht en wordt de oplevering van deze doelen voorzien in 2014. Inmiddels is grondverwerving hier niet meer aan de orde.
2.4	Realiseren van GGOR a. In 2027 is in ons gehele gebied GGOR gerealiseerd.	•De doelen voor 2013 worden eind 2012 vastgesteld vanuit de actualisatie van het WOM-programma.		Door (grote) juridische procedures is de oplevering van Systeemherstel Nationaal park Dwingelderveld opgeschort naar begin 2014. Daardoor is slechts een deel van de doelen over 2013 is daadwerkelijk gehaald. Voor het project landinrichting Laaghalen is 260 hectare GGOR doelstelling 'ingeboekt'.
	b. De waterpeilen in het waterschap bewegen zich ten minste gedurende 90 % van het jaar tussen de vastgestelde peilen zoals opgenomen in waterbesluiten en de OPK.	•Cf. doelstelling		
	c. In 2015 zijn voor de binnen het beheergebied liggende Natura 2000 gebieden wat betreft de hydrologie de instandhoudings-doelstellingen gerealiseerd.	•De doelen voor 2013 worden eind 2012 vastgesteld vanuit de actualisatie van het		Realisatie aantal N2000 gebieden met uitgevoerde GGOR-maatregelen t/m. 2013 is 2

Nr.	Doelstelling	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2013
		WOM-programma.		
	d. In 2015 zijn in de TOP-gebieden de maatregelen uitgevoerd die nodig zijn om de GGOR die in deze gebieden is vastgesteld (2010) te realiseren.			Realisatie aantal TOP-gebieden met uitgevoerde maatregelen t/m 2013 is 2
2.5	Infrastructuur blijft op orde a. Onderhoud wordt planmatig en efficiënt uitgevoerd.			Het maai- en baggerplan zijn uitgevoerd conform planning.
2.6	Vervuilde waterbodems zijn gesaneerd. a. In 2027 zijn alle bekende locaties met een vervuilde waterbodem gesaneerd.	• Jaarlijks wordt minimaal één saneringsproject voor vervuilde waterbodems uitgevoerd.		Waterbodemsaneringsprogramma geactualiseerd Dit najaar (2013) is het nieuwe waterbodemsaneringsprogramma vastgesteld in DB respectievelijk AB. Conclusies uit het nieuwe waterbodemsaneringsprogramma: - Nog 10 locaties met verontreinigde waterbodem bekend. - De komende jaren geen zelfstandige waterbodemsaneringen meer. Wel meeliften/meedoen als bij baggerwerk door RWS of de gemeente blijkt dat er toch een deel gesaneerd moet worden. - Monitoren van (veranderingen in) de waterbodemkwaliteit op nu bekende locaties. Eens per drie jaar: 2016-2019.
2.7	De vaarwegen die wij beheren blijven bevaarbaar. a. In 2015 voldoen de vaarwegen aan de eisen zoals die in de legger zijn opgenomen.			In 2013 voldoen de vaarwegen aan de legger.
2.8	Het is aantrekkelijk om in de nabijheid van water te wonen, recreëren en werken. a. Tot 2015 zijn de waterschapsdoelen uit de gemeenschappelijk opgestelde waterplannen voor ten minste 50% gerealiseerd	• In 2013 zijn alle waterplannen geactualiseerd		<i>Uitwerkingsnotitie stedelijk water/Stedelijke wateropgave RO</i> Het concept is informeel besproken met alle 57 gemeenten in Rijn-Oost. Het project heeft vertraging opgelopen door fusie Vechtstromen. Het bestuurlijk traject wordt in het 1^e kwartaal van 2014 opgestart.
2.9	Riooloverstorten voldoen aan het waterkwaliteitsspoor a. Riooloverstorten veroorzaken geen ontoelaatbare negatieve waterkwaliteitseffecten. In 2015 zijn de waterkwaliteitsspoor-knelpunten in kwetsbaar water opgelost. .	• Eind 2013 is 65% van de waterkwaliteitsspoor-knelpunten in kwetsbaar gebied opgelost		<i>Waterkwaliteitsspoor</i> De knelpunten waterkwaliteitsspoor zijn opgelost. De rapportage en de voorgestelde oplossingen zijn bestuurlijk vastgesteld. <i>Rioleringsbeleid</i> Het rioleringsbeleid is in oktober 2013 bestuurlijk vastgesteld en vastgelegd in het rapport "Uitwerkingsnotitie Riolerings 2013-2018".

4.2.2.2 Maatregelen en ontwikkelingen

Hieronder volgt de rapportage op de maatregelen en ontwikkelingen zoals vermeld in de begroting 2013.

Herijking WB21-wateropgave

De herijking van de WB21-wateropgave is afgerond. Het resultaat is verwerkt in de actualisatie van het WOM programma, en biedt aanknopingspunten voor het beleid voor de langere termijn.

Veranderende rollen en verantwoordelijkheden in het landelijke gebied

De andere politieke wind in Den Haag heeft geleid tot extra financiële middelen voor de EHS (Lenteakkoord). Dankzij intensief ambtelijk voorwerk en stevige bestuurlijke lobby, zijn voor ons de ambities grotendeels overeind gebleven.

De herijking van de Ecologische Hoofdstructuur in Drenthe heeft zeer beperkt consequenties voor onze beleidsdoelen en onze huidige WOM-programmering. In Overijssel hebben de partners samen een akkoord gesloten over de toekomst van het landelijk gebied: Samen werkt beter. Bijzonder resultaat in Overijssel is het aanmerken van het Reestgebied als Icoonproject, hetgeen mede financiering vanuit de Lenteakkoord-gelden mogelijk maakt.

De begrenzing van de EHS is aangepast, in de WOM-programmering wordt hiermee rekening gehouden.

Opstellen en uitvoeren WOM-programma

Duidelijk is geworden dat we de ambitieuze tussendoelen voor WB21, GGOR en KRW niet in 2015 gaan halen, maar wel enkele jaren later. Zowel in de projecten als in de omgeving (herijkingen, discussie over EHS) treden ontwikkelingen op die de voortgang negatief beïnvloeden.

WBP

In 2013 zijn de voorbereidingen voor het opstarten van het WBP afgerond. Het jaar 2014 is gericht op de inhoud van het WBP, resulterend in een concept WBP dat in november 2014 wordt voorgelegd aan de AB's van de Rijn-Oost waterschappen.

Omgevingswet

Inzake de omgevingswet hebben de Unie van Waterschappen en het ministerie toegewerkt naar een set afspraken waar beiden zich in kunnen vinden en die garanties geven dat de wet straks ook goed uitvoerbaar is. Dit afsprakenkader ligt bij de Raad van State.

M.b.t. de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) is er in Overijssel voor gekozen om voor de regio IJsselland en Twente een RUD op te richten. De Overijsselse waterschappen hebben ervoor gekozen om geen 'eigenaar' van de RUD te worden maar om de uitvoering van de wettelijke taak t.a.v. advisering vergunningverlening en handhaving en uitvoering toezicht met betrekking tot de indirecte lozingen vast te leggen in een dienstverleningsovereenkomst met de RUD's. Het bestuursakkoord Kennispunt Water regelt de samenwerking tussen de vijf waterschappen in het gebied van Rijn-Oost met betrekking tot advisering, toezicht en handhaving ten aanzien van de indirecte lozingen binnen de grenzen van de RUD's in Overijssel.

Taakoverdracht

Zwemwater

Herziening van de regelgeving met betrekking tot zwemwater is gerealiseerd en heeft niet tot financiële en organisatorische consequenties geleid.

Vaarwegbeheer

De provincie Overijssel heeft de bestuursovereenkomst "Beheer lokale waterschapsvaarwegen Overijssel" ingetrokken. Onze bezwaren hiertegen zijn gedeeltelijk gegrond verklaard, het besluit is in stand gelaten onder aanvulling van de motivering. Financieel is er een overgangsregeling getroffen.

Stedelijk water:

Het concept Uitwerkingsnotitie stedelijk water/Stedelijke wateropgave RO is informeel besproken met alle 57 gemeenten in Rijn-Oost. Het project heeft vertraging opgelopen door fusie Vechtstromen.

Overdracht peilbeheer

Er is gestart met een doorvertaling van de kosten van peilbeheer van de Drentse kanalen naar de waterschappen. Naar verwachting wordt in 2014 een besluit genomen door waterschappen en provincie Drenthe over de overdracht van het peilbeheer van de Drentse kanalen naar de waterschappen.

Waterkwaliteit

Kaderrichtlijn water (KRW). In april 2013 is begonnen met de stroomgebiedsanalyses in het kader van het stroomgebiedsbeheersplan SGBP 2016 - 2021. Per stroomgebied wordt o.a. gekeken naar de huidige ecologische toestand, de wijze van monitoring, type van het waterlichaam en benodigde maatregelen. Op basis van de huidige inzichten en kennis worden voorstellen tot aanpassingen gedaan. M.b.t. beleid overige wateren is het Rijk niet voornemens om beleidskaders te gaan vaststellen. Er is geen noodzaak vanuit Brussel om de overige wateren op te nemen in de KRW waterlichamen en de waterschappen achten dit ook niet wenselijk.

Aangaande prioritaire stoffen is in 2013 besloten de stoffen voorlopig enkel te gaan monitoren.

Het Rioolbeleid is een onderdeel van de *Samenwerking in de Keten*. De door gemeenten en waterschap ingestelde werkgroepen hebben gewerkt aan hun acties uit het jaarprogramma. De door het rijk ingestelde visitatiecommissie heeft voor het eerst de landelijke voortgang, opgebouwd uit 50 regio's, onderzocht. De regio Reest en Wieden is geplaatst in de middengroep, het peloton. Qua resultaat kunnen we daar tevreden mee zijn.

In 2014 neemt het kabinet een besluit over vijf samenhangende Deltabeslissingen. Vier van de vijf Deltabeslissingen zijn strategieën waarin een koers wordt vastgelegd met daarin ook mogelijk te nemen maatregelen. Zo kan ingespeeld worden op de deels nog onzekere klimaatverandering en de stijging van de zeespiegel.

Klimaatverandering

In 2014 neemt het kabinet een besluit over vijf samenhangende Deltabeslissingen. Vier van de vijf Deltabeslissingen zijn strategieën waarin een koers wordt vastgelegd met daarin ook mogelijk te nemen maatregelen. Zo kan ingespeeld worden op de deels nog onzekere klimaatverandering en de stijging van de zeespiegel.

In het kader van het Deltaprogramma wordt een nieuwe normering voor waterkeringen vastgesteld. Voor Reest en Wieden leidt dat naar verwachting niet tot een extra opgave.

Landbouw en waterbeheer

Met LTO Noord is het beeld ontstaan dat een integrale aanpak van de verschillende disciplines Zoet water Oost Nederland (ZON), Landbouw op Pijl (LOP) en Kader Richtlijn Water (KRW) in een gebied de meeste kans van slagen heeft op een 'succesvol' Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW)-project. LTO Noord heeft een plan van aanpak opgesteld met betrekking tot het uitrollen van DAW binnen het beheergebied van Reest en Wieden. Op 3 februari 2014 is de start van DAW bij Reest en Wieden gepland met een bijeenkomst waarbij met de waterportefeuillehouders van de LTO-afdelingen mogelijke zoekgebieden voor pilots in kaart worden gebracht.

In 2014 zal intern gewerkt worden aan het dossier Klimaatadaptatie, dat een integratie is van de dossiers landbouw, Deltaprogramma Agrarisch Waterbeheer (DAW), de GLB, Zoet water Oost Nederland (ZON) en Landbouw op Pijl (LOP).

Doelmatig beheer

Peilbeheer

Door de vorst en de relatief gunstige weersomstandigheden hebben zich weinig problemen voorgedaan. Het gebied was goed onder controle door het reguliere dagelijks peilbeheer.

Beheer en onderhoud

Het baggerwerk in west-Overijssel wordt naar verwachting eind mei 2014 afgerond.

Meten

Aan het all-in meetplan is in 2013 gewerkt en wordt naar verwachting begin 2014 gerealiseerd.

Overige ontwikkelingen

Schouw

In 2013 heeft voor de eerste keer na het herziene schouwbeleid de schouw plaatsgevonden. Het aantal schouwsloten is hierdoor aanzienlijk gedaald, maar de geconstateerde gebreken waren in aantal zeer hoog, namelijk 2.802 gebreken. Ter vergelijking met het oude beleid in 2012 2.546 en 2011 3.800 gebreken. Vermoedelijke oorzaken zijn het natte najaar, waardoor percelen moeilijk te betreden waren en veel ingelanden waren waarschijnlijk in de veronderstelling dat de hele schouw niet meer bestond, waardoor het aantal overtredingen zo hoog kon oplopen. De verwachting is dat volgend jaar het aantal gebreken normaal zal zijn. In april 2014 vindt er een evaluatie plaats van de schouw van 2013.

Bodemdalingsbeleid

Grontmij heeft namens de NAM de eerste resultaten opgeleverd, daar is samen naar gekeken. Nu worden de consequenties door de Grontmij in beeld gebracht. In het 1e kwartaal van 2014 wordt daarvan de rapportages verwacht. Daarna zal een advies opgesteld worden over deze specifieke winning van de NAM en zal er een algemene doorvertaling van dat advies worden voorgelegd.

Beleid maaisel en baggerspecie

In Rijn-Oost wordt gewerkt aan het gezamenlijk beleid te ontwikkelen voor het onderzoek en de afzet van maaisel en baggerspecie voor wat betreft de volgende drie onderwerpen:

1. Verwerken van bagger en maaisel afkomstig uit de nabijheid van riooloverstorten;
2. Onderzoekscriteria voor het verspreiden van onverdachte bagger;
3. Onderzoekscriteria voor de verwerking van onverdacht maaisel in de kleine kringloop.

De voorgestelde richting is kortgesloten met portefeuillehouders. Naar verwachting wordt de beleidslijn in de eerste helft van 2014 per waterschap bestuurlijk vastgesteld.

Keur invoeren en onttrekkingsregeling

De onttrekkingsregeling is door alle Rijn-Oost waterschappen vastgesteld. De regeling is opgebouwd vanuit het centrale uitgangspunt „onttrekken waar het kan, beschermen waar het moet“. Dit heeft geleid tot een regeling met verbodsbepalingen voor onttrekkingen rondom kwetsbare natuurgebieden en in kwetsbare oppervlaktewaterlichamen. Later kan dit besluit worden meegenomen in de algemene regels bij de Keur.

Shared services laboratoria: Aqualysis

De laboratoria van Waterschap Groot-Salland (GS) en Regge en Dinkel fuseren per januari 2014. Daarmee zal een nieuwe zelfstandige entiteit ontstaan (Waterlab. Aqualysis), waarin ook hydrobiologisch werk is ondergebracht.

4.2.2.3 Realisatie netto kosten in relatie tot de begroting

De analyses zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Realisatie 2013	Begroting 2013	Vershil
Lasten	15.009	15.575	566
Baten	-458	-255	203
Netto kosten	14.551	15.321	770

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013

Het voordeel op dit programma bedraagt € 770.000,00 en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

De kapitaallasten zijn voor dit programma zijn € 469.400,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Uitvoering waterbodemsanering 2011-2012. Het betreft de sanering van de passantenhaven Steenwijk en stadsvijvers Hoogeveen. Omdat sanering van de stadsvijvers Hoogeveen niet was voorzien was een nieuwe samenwerkingsovereenkomst nodig. Hierdoor is de uitvoering uitgelopen en heeft financiële afwikkeling in de loop van 2013 plaatsgevonden.
- Maaiharkcombinatie. In de begroting was activering en afschrijving in 2013 voorzien. Maar twee trekkers zijn in 2013 aangeschaft waardoor op basis van het nieuwe beleid activering en afschrijving in 2014 plaats vindt.
- Onderzoek naar frictiekosten bij overdracht n.a.v. bestuursakkoord water is komen te vervallen.
- Gemeente Westerveld, VAM Mera en Noordermaten. De bijdrage aan de VAM Mera is ingetrokken, omdat er geen sprake is van aanleg van riolering.
- Buitenvaart I. De uitvoering van de grondverwerving voor het bedrijventerrein heeft vertraging opgelopen. De bedoeling is dat op het bedrijventerrein de waterhuishouding wordt geregeld voor het bergen van water. De gemeente is aangeschreven met de vraag of het bedrijventerrein verder ontwikkeld wordt. Zij krijgen nog tot mei 2016 de tijd om dit voor elkaar te krijgen. Zo niet dan vervalt onze bijdrage.

- Gemeente De Wolden, bijdrage Afkoppelen Ansen-Zuid. Dit project voorziet er in dat het verhard oppervlak wordt afgekoppeld van de gemengde riolering. De maatregelen worden getroffen door de gemeente de Wolden, maar hebben niet plaatsgevonden in 2013. Voorzien wordt 2014.

In afwachting van het OPNI-plan oevervoorzieningen is besloten om het onderhoud aan de vaarwegen tot het hoogst noodzakelijke te beperken. De directe kosten aan de vaarwegen bestaan uit kosten gemaakt t.b.v. de bescherming van de oever. Omdat er dit jaar geen dringende situaties waren, is besloten om voor het reguliere onderhoud de uitkomsten van het plan af te wachten. Daarom is het onderhoud € 54.500,00 voordelig uitgevallen.

Door de gunstige weersomstandigheden voor het maaibeheer (door de kou op een laat moment en weinig begroeiing in het voorjaar en droogte op het juiste moment) was het niet nodig om extra materieel in te huren voor het onderhoud aan watergangen. Er waren bijna geen pieken of problemen in het onderhoud, waardoor het eigen personeel en materieel het werk goed aan konden. Doordat minder damwand is vervangen was het ook niet nodig om loonwerkers in te huren voor het plaatsen van damwand. Het voordeel op het onderhoud aan watergangen betreft € 45.900,00.

Wegens verkoop van buiten gebruik gestelde tractiemiddelen is een voordeel ontstaan van € 75.100,00.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 113.300,00 voordelig. Dit is vooral toe te rekenen aan de minder bestede uren ten opzichte van de begroting voor het onderhoud aan watergangen, peilbeheer en handhaven.

Voor onvoorziene uitgaven is € 51.900,00 geraamd. Er is geen gebruik gemaakt van deze regeling, het bedrag vloeit terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 51.900,00.

Ook hebben wij te maken gehad met een nadeel.

Conform het Waterakkoord Drenthe 1994 dient het waterschap bij te dragen in de kosten van de renovatie van de Erica- en Oranjesluis in het Oranjekanaal, voor zover het de wateraanvoer betreft. Deze eenmalige bijdrage is niet geraamd, nadeel voor de aan- en afvoer van water € 60.400,00.

4.2.3 Programma Waterketen

Schoon Water

Doelmatig en Duurzaam

Innovatief

De waterketen

De waterketen bestaat uit het geheel van drinkwatervoorzieningen, het inzamelen en transporteren van afvalwater en de zuivering van afvalwater. Drinkwaterbedrijven verzorgen de winning, productie en distributie van drinkwater. Bij het gebruik van water in huishoudens en bedrijven ontstaat afvalwater. De gemeenten zorgen via de rioolstelsels voor het inzamelen en het transport van afvalwater en regenwater. Het afvalwater en een deel van het regenwater wordt op de rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) door de waterschappen gezuiverd. De riolering en de RWZI's vormen samen de afvalwaterketen. De kern van het programma Waterketen is het zorgdragen voor een doelmatige en duurzame verwerking van het aangeboden afvalwater.

Zuivering van afvalwater

Meer dan 99% van de woningen in het beheergebied is aangesloten op de riolering. Waar geen riolering aanwezig is, zijn samen met gemeenten kleinschalige zuiveringssystemen geplaatst (IBA's; Individuele Behandeling Afvalwater). Reest en Wieden beheert deze IBA's. Hiermee verzorgt Reest en Wieden de zuivering van al het huishoudelijk afvalwater in het beheergebied. Daarnaast zuiveren wij bedrijfsafvalwater. Waar dit voordelen oplevert voor het milieu en de doelmatigheid, willen het waterschap ook voor grote industriële lozingen de zuivering van het afvalwater blijven verzorgen. De zuiveringsinstallaties zijn één van de belangrijkste instrumenten voor het waterschap om de waterkwaliteit te beïnvloeden. De vereiste kwaliteit van het gezuiverde afvalwater wordt bepaald door enerzijds de grootte van de zuiveringsinstallatie en anderzijds door de eisen die het ontvangende watersysteem stelt.

Doelmatigheid en duurzaamheid

Het streven is met de RWZI's niet alleen aan de geldende eisen te voldoen, maar ook de afvalwaterketen qua doelmatigheid en duurzaamheid optimaal in te richten (Bestuursakkoord Water 2011). Hiermee levert de afvalwaterketen bovendien een positieve bijdrage aan het watersysteembeheer.

Samen met het afvalwater komt ook regenwater in het riool en daarmee op de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Reest en Wieden vindt het ongewenst dat schoon regenwater via de riolering naar de zuivering wordt afgevoerd (extra kosten, meer verdroging). Daarom is het goed dit regenwater af te koppelen van het vuilwaterriool, indien dit doelmatig is. Met de gemeenten wordt overleg gepleegd over de afkoppeling van regenwater daar waar dat mogelijk en wenselijk is.

Het zuiveren van afvalwater kost energie. De ambitie is de energieprestatie te verbeteren door enerzijds het energieverbruik van de zuiveringsinstallatie terug te dringen en anderzijds door zoveel mogelijk energie uit het zuiveringsslib terug te winnen. Het verwerken van slib vanaf de productie in de zuiveringsinstallatie tot en met de slibontwatering, beschouwt Reest en Wieden als een waterschapstaak. Voor het bereiken van een optimale doelmatigheid en milieuprestatie wordt uitgegaan van een ketenbenadering en worden maatregelen van het waterschap afgestemd met de partners in de keten. Deze keten betreft de waterketen (drinkwater, riolering, transport en afvalwaterzuivering) maar ook de slibketen (productie zuiveringsslib, slibverwerking waterschap en slibeindverwerking).

Innovatie

Bij het maken van keuzes over de inrichting van de waterketen zijn, naast betrouwbaarheid en doelmatigheid, energieverbruik en duurzaamheid belangrijke criteria. Voor het verbeteren hiervan is innovatie noodzakelijk. Hiertoe worden nieuwe, duurzame technieken toegepast in de bestaande installaties, maar wordt ook onderzoek gedaan naar nieuwe sanitatieconcepten, de verwerking van gescheiden ingezamelde afvalwaterstromen (onder andere in centra met hoge bevolkingsdichtheid) en terugwinning van grondstoffen. Daarbij zal ook aandacht worden besteed aan het aan de bron verwijderen van geneesmiddelen bij zorginstellingen.

4.2.3.1 Doelstellingen en realisatie

Nr	Doelstellingen	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2013
3.1	Zuiveringstechnische werken voldoen aan de eisen a. In 2017 voldoen de RWZI's aan de lozingseisen die volgen uit het Waterbesluit van 30 november 2009. b. De zuiveringstechnische installaties voldoen aan de afnameverplichtingen voor afvalwater die met gemeenten zijn afgesproken. c. Zuiveringstechnische installaties voldoen aan de eisen van op het gebied van milieu en arbeidsomstandigheden	▪ In 2013 is het gemiddelde zuiveringsrendement van stikstof en fosfaatverwijdering minimaal 80% ▪ Eind 2013 voldoen de zuiveringstechnische installaties voor 99% aan de afnameverplichtingen ▪ Installaties voldoen aan de Arbo- en milieueisen	 	Rendement stikstofverwijdering 86,3% Rendement fosfaatverwijdering 92,4%. Capaciteit gemalen is 100% In 2013 zijn 2 klachten over rioolgemalen ontvangen.

Nr	Doelstellingen	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2013
3.2	Voldoen aan het Bestuursakkoord Water 2011 a. In de periode 2013 – 2017 wordt de doelmatigheid en de transparantie in de waterketen vergroot b. Vergroten doelmatigheid • Slibeindverwerking • Samenwerking met gemeenten c. Vergroten duurzaamheid en Innovatie	▪ In 2013 wordt deelgenomen aan de bedrijfsvergelijking zuiveren ▪ In 2013 wordt onderzoek naar doelmatige en duurzame slibeindverwerking voortgezet. ▪ In 2013 uitwerken samenwerkingsafspraken met inliggende gemeenten in concrete plannen. ▪ Als in samenwerking met een andere partij de mogelijkheid zich voordoet, wordt in 2013 een pilot verwijderen geneesmiddelen bij (een) nieuw te bouwen zorginstelling(en) gerealiseerd. ▪ In 2013 zijn de mogelijkheden voor het produceren van biogas gereed. ▪ In 2013 is de bouw van een installatie voor de terugwinning van fosfaat uit afvalwater gereed.	 	De resultaten van de bedrijfsvergelijking zuiveren zijn landelijk in december 2013 gepresenteerd. Met collega-waterschappen is hier invulling aan gegeven. De visitatiecommissie heeft onze regio in het peloton gekwalificeerd qua voortgang. Er hebben zich geen mogelijkheid voorgedaan. De installatie is in maart in gebruik genomen. De installatie is in gebruik genomen. Het terugwinnen moet nog verder ontwikkeld worden.
3.3	Voldoen aan meerjarenafspraak energie-efficiency zuiveringsbeheer MJA3 a. In 2020 is de energie-efficiency ten opzichte van 2005 toegenomen met 30%.			De Slibgisting is in gebruik genomen,

4.2.3.2 Maatregelen en ontwikkelingen

Hieronder volgt de rapportage op de maatregelen en ontwikkelingen zoals vermeld in de begroting 2013.

Lozings- en milieueisen

In het Staatsblad is een wijziging van het Activiteitenbesluit gepubliceerd. Op grond van dit besluit zijn de effluentlozingen van de RWZI's niet langer vergunningplichtig op grond van de Waterwet, maar gelden hiervoor de algemene regels van het Activiteitenbesluit. In 2014 moet worden gezien wat hiervan de consequenties zijn. Indien er vanuit de KRW geen noodzaak is tot het voorschrijven van lagere grenswaarden, kan in 2014 worden gezien of een standpunt hieromtrent moet worden opgenomen in het WBP 2016-2021.

Uitwerking van de emissie-immissietoets en bijbehorende effluentnormen voor de RWZI's is gekoppeld aan de besluitvorming over de eventuele maximalisatie van de slibproductie in het zuiveringsproces van de nieuwe centrale slibgisting Echten. Hiervoor is het noodzakelijk dat de slibgisting stabiel draait. Dit laat echter op zich wachten mede als gevolg van nieuwe ontwikkelingen (bouw/ingebruikname TDH) en wordt niet eerder voorzien dan in 2015.

Afnameverplichting

In 2013 voldeed de capaciteit van de gemalen voor 100% aan de afspraken met de gemeenten.

Milieu- en arbeidsomstandigheden

In 2013 zijn 2 klachten over rioolgemalen ontvangen. Onze installaties voldoen aan alle wettelijke eisen ten aanzien van de Arbo.

Bedrijfsvoering RWZI's

Met de waterschappen Noorderzijlvest, Wetterskip Fryslân, het Centre of Expertise Watertechnology en Water & Energy Solutions wordt een slibketenbeslismodel gebouwd. Dit model kan worden gebruikt om diverse scenario's door te kunnen rekenen, waardoor de effecten op duurzaamheid en kosten inzichtelijk worden.

Met Wetterskip Fryslân wordt onderzocht of er slib van hun installaties vergist en verwerkt kan worden in Echten. De capaciteit in Echten wordt dan volledig benut, en WF kan kosten besparen op de te realiseren centrale gisting.

Bestuursakkoord Water 2011

De door gemeenten en waterschap ingestelde werkgroepen hebben gewerkt aan hun acties uit het jaarprogramma. Er zijn de nodige bestuursbesluiten genomen. De door het rijk ingestelde visitatiecommissie heeft voor het eerst de landelijke voortgang, opgebouwd uit 50 regio's, onderzocht. De regio Reest en Wieden is geplaatst in de middengroep, het peloton. Qua resultaat kunnen we daar tevreden mee zijn. Er zal de nodige energie in gestoken worden voor de nodige vervolgspraken.

Vergroten doelmatigheid

Met het Bestuursakkoord Water 2011 was doelmatigheidswinst één van de belangrijkste doelstellingen. De landelijke koepels IPO, VNG en Unie van Waterschappen zijn met het rijk van mening dat een structurele jaarlijkse besparing (minder meerkosten) van € 380 miljoen te behalen is in 2020. Uit het regionaal feitenonderzoek (2011) blijkt dat voor onze regio vanaf 2020 een structurele besparing van € 5,1 miljoen of meer haalbaar is. Op 13 september 2013 is deze doelstelling ook bestuurlijk door betrokken gemeenten en waterschap vastgesteld.

In 2013 zijn besparingsmogelijkheden binnen het waterschap gerealiseerd door een reductie op energie en kosten van slibverwerking. Hiervoor is de nieuwe slibgisting op RWZI Echten in april 2013 in bedrijf genomen. Daarnaast is het contract voor de afzet van slib met drie jaar verlengd. Hierdoor is ook een aanzienlijke besparing op de slibafzetkosten gerealiseerd.

Voorzien wordt dat in de periode tot 2017 steeds nauwer wordt samengewerkt met de inliggende gemeenten op het gebied van de uitvoering van operationele taken. Uitgangspunt is dat de vorm van samenwerking de inhoud moet volgen. Tevens worden de investeringsbeslissingen per zuiveringskring maximaal op elkaar afgestemd met het oog op doelmatiger investeringen. In 2013 heeft voor het eerst systematisch afstemming van de investeringen plaats gevonden.

Neveneffecten van de samenwerking die wordt gezocht zijn een vergroting van de kwaliteit van dienstverlening en een vermindering van de (personele) kwetsbaarheid. Het waterschap heeft hiervoor ook de samenwerking met 5 omliggende waterschappen opgepakt, waarbij o.a. voor Zuiveren een business plan is opgesteld.

Vergroten Duurzaamheid en Innovatie

Naast het vergroten van de doelmatigheid zijn in het Bestuursakkoord Water ook ambities verwoord t.a.v. het vergroten van de duurzaamheid in de afvalwaterketen. Het beleid van Reest en Wieden t.a.v. verduurzaming is:

- Bijdragen aan sluiting fosfaatkringloop. Als Reest en Wieden dragen we bij aan deze ambitie met de terugwininstallatie voor struviet te Echten. Hiermee wordt fosfaat teruggewonnen uit zuiveringsslib. De installatie is in juni 2013 in bedrijf genomen. De terugwinning heeft tot nog toe geen winbaar product opgeleverd. De gevormde struviet kristallen zijn te klein om ze effectief van het slib te kunnen scheiden. Samen met de leverancier en de patenthouder wordt onderzoek gedaan naar de verbetering van het proces. Ook wordt landelijke expertise ingewonnen, waaruit blijkt dat het proces op meer plaatsen problemen kent. De verwachting is dat optimalisatie nog geruime tijd in beslag zal nemen (1 á 2 jaar).
- Maximale verduurzaming gebruik van biogas (mobiliteit, energievoorziening derden). Inzet van biogas als groen gas is in 2013 theoretisch onderzocht, maar de business case is met de huidige prijzen (nog) niet sluitend.
- Warmte uit effluent. Met de gemeente Meppel en Rendo Duurzaam wordt gewerkt aan duurzame energievoorziening van de nieuwbouwwijk Nieuwveense Landen. In 2013 heeft het project weinig voortgang geboekt vanwege de "huizen crisis". Onderdeel van het project is de warmtewinning uit effluent van RWZI Meppel.

Een speerpunt uit het bestuursakkoord waterketen is 'Innovatie'. In dat kader neemt ook Reest en Wieden actief deel aan het ontwikkelen en uitvoeren van innovaties. De samenwerking voor nieuwe sanitatie bij een zorginstelling is in 2013 afgeblazen. Ook een project om onderzoek te doen naar afbraak van medicijnresten door zwammen heeft onvoldoende steun gekregen bij de Stowa.

In 2013 is het verbeteren van de vergistbaarheid van zuiveringsslib door toepassing van diverse technieken voor slibontsluiting onderzocht. Uit een vergelijkingsonderzoek op labschaal is gebleken dat thermofiele drukhydrolyse de meeste afbraak en productie van biogas oplevert. Eind 2013 is krediet beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van een praktijkschaal experiment met deze technologie.

Energie

Om de opwekking van eigen energie te vergroten is in 2013 de slibgisting in Echten in gebruik genomen.

Overige ontwikkelingen

Discrepantie

Uit de resultaten van de Bedrijfsvergelijking Zuiveren (BVZ) is naar voren gekomen dat het discrepantiepercentage over 2012 bij Reest en Wieden landelijk tot de hoogste behoort. Discrepantie geeft het verschil aan tussen het aangeleverde water op de RWZI's en de hoeveelheid die in de belastingheffing is betrokken. De oorzaken hiervan kunnen heel divers zijn. Naar aanleiding hiervan wordt zowel intern als in Waterkrachtverband hier onderzoek naar gedaan, verwacht wordt dat de resultaten hiervan in de eerste helft van 2014 bekend zijn.

4.2.3.3 Realisatie netto kosten in relatie tot de begroting

De analyses zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Vershil
Lasten	14.157	14.945	788
Baten	-264	-390	-126
Netto kosten	13.894	14.555	661

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013

Op hoofdlijnen is het voordeel van € 661.000,00 toe te rekenen aan de volgende kostensoorten;

De kapitaallasten voor dit programma zijn € 53.800,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Persleiding Westerbork – Beilen. Ten opzichte van de raming zijn de volgende voordelige afwijkingen geconstateerd: de diverse aanneemsommen zijn fors lager uitgekomen dan de raming, de grondwaterbelasting (rijksbelasting) op onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012, de vergoeding aan de eigenaren is verrekend conform "vernieuwde" Ito-systematiek.- Ook kleinere posten als "interne uren" zijn door het uitblijven van meer werken en onvoorziene omstandigheden (fors) lager uitgevallen dan begroot. Noemenswaardige onvoorziene omstandigheden hebben zich tijdens de uitvoering van het werk niet voor gedaan.

- RWZI Beilen, hydraulische en biologische uitbreiding, € 750.000,00 voordelig. Dit komt omdat de post onvoorzien in de projectraming maar voor 6% i.p.v. 10% is aangesproken en omdat de grondwaterbelasting op het onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012. Het onderhoud van het mechanisch-elektrisch gedeelte van de zuiveringsinstallaties is nadelig uitgekomen voor € 124.700,00. Dit heeft te maken met het correctief onderhoud aan de voorstuwers, rioolwaterpompen, blowers en door het aanpassen van het glasvezel- / ethernetnetwerk voor de zuiveringsinstallatie Dieverbrug. Dit laatste was niet voorzien.

Het voordeel op de chemicaliën (€ 204.000,00) voor de RWZI's wordt onder andere veroorzaakt door gerichte processturing (dosering). Bij de ingebruikname van de Energiefabriek is uitgegaan van een bepaald glycerine verbruik om de slibgisting op temperatuur te houden. Het verbruik van glycerine loopt achter bij de verwachting, mogelijk dat de buitentemperatuur van de afgelopen periode hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. Echter bij de SOI Echten zijn meer chemicaliën verbruikt dan verwacht, omdat de samenstelling van het te ontwateren slib zodanig is gewijzigd, dat voor het ontwateren op de kamerfilterpers meer ijzerchloride nodig was.

Het voordeel op de aankoop van materialen transportsystemen mechanisch-elektrisch is voordelig uitgevallen voor € 50.000,00, omdat rioolwaterpompen voor Dieverbrug pas in 2014 geleverd zijn. Na inspectie is gebleken dat er minder preventief mechanisch-elektrisch onderhoud noodzakelijk was voor getransporteerd afvalwater Steenwijk en Beilen.

De elektriciteitskosten zijn vooral voordelig uitgevallen € 274.800,00; voor de zuiveringsinstallaties doordat de procesregeling is geoptimaliseerd en de aangevoerde hoeveelheid vuilvracht is teruggelopen, voor de Energiefabriek Echten doordat de opgewekte energie voldoende was om de energiefabriek van elektriciteit te voorzien.

De herberekening van de consumentenprijsindex en de hierop volgende correctie van de voorschotprijs voor de afvoer van slibkoek naar GMB over 2012 veroorzaakt een voordeel van € 59.500,00.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 92.600,00 voordelig. Dit is vooral toe te rekenen aan de minder bestede uren ten opzichte van de begroting voor het waterketenbeleid en gezuiverd afvalwater Echten.

De wijziging en verlenging van de overeenkomst voor de verwerking van ontwaterd zuiveringsslib veroorzaakt een voordeel van € 191.900,00 op de slibverwerking op SOI Echten.

Er was een nadeel op het aanvoeren en afvoeren afvalwater van € 120.400,00 (nadelig). In het verleden zijn tussen waterschappen afspraken gemaakt over te betalen vergoedingen voor grensoverschrijdend afvalwater. Wijzigingen van de Waterschapswet met de intrede van de zuiveringsheffing en de verschillende, vaak ingewikkelde en tot discussie leidende verrekeningen die werden toegepast, zijn aanleiding geweest om met Velt en Vecht en Groot Salland te komen tot een nieuwe verrekening methodiek, gebaseerd op vastgestelde tarieven voor de zuiveringsheffing.

4.2.4 Programma Maatschappij en Organisatie

Professionele Waterautoriteit

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Aantrekkelijke werkgever

De kerntaken van het waterschap zijn in de programma's - veiligheid, watersysteem, waterketen-uitgewerkt. Deze programma's zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als zelfstandige bestuurslaag heeft het waterschap de verantwoordelijkheid deze wateropgaven te realiseren, nu en in de toekomst. In de strategienota 2008-2012 is dit uitgedrukt in de volgende strategische doelstellingen: we hebben ons werk tijdig en goed gedaan, we hebben onze infrastructuur op orde, we zijn de waterdeskundige in ons gebied en we hebben ingespeeld op de veranderde bestuurlijke organisatie. In de strategienota is als doelstelling opgenomen, dat het waterschap samen met derden er voor zorgt dat de beste maatschappelijke keuzes op het gebied van water gemaakt worden. Daarbij gaat het om het creëren van een invloedrijke rol in regionale netwerken, het hebben van toegang tot nationale kennisnetwerken en toonaangevend zijn in kennis en de toepassing daarvan waarbij we worden gezien als waterdeskundige. Daarvoor is het nodig onze maatschappelijke partners te kennen, inzicht te hebben in hun drijfveren en samenwerking op te zoeken. Daarvoor zijn maatschappelijke betrokkenheid en een professionele organisatie nodig. Het waterschap wil transparant, doelmatig en efficiënt opereren en de uitgangspunten van 'good governance' in acht nemen. Burgers worden zoveel mogelijk bij het werk van het waterschap betrokken. Communicatie is een belangrijk middel om draagvlak te krijgen voor het werk van het waterschap.

4.2.4.1 Doelstellingen en realisatie

Nr	Doelstelling	Doel 2013	Prognose 2013	Bestuurlijk relevante ontwikkelingen 2013
4.1	Het waterschap wordt gezien als de waterdeskundige in onze regio a. Periodiek en gestructureerd overleg met vertegenwoordigers van gemeenten, provincies en stands- en belangen-organisaties en de belangen en ambities kennen b. het waterschap werkt samen met andere partners aan de realisering van projecten en taken, tenzij samenwerking aantoonbaar niet leidt tot een meerwaarde. We nemen deel aan en zijn vertegenwoordigd in relevante (meerjarige) samenwerkingsverbanden (zoals Unie van waterschappen) c. het waterschap is zichtbaar in de maatschappij en betrouwbaar in haar handelen	▪ In 2013 is het waterschap in staat om proactief te sturen op kennis door kennis te delen en kennis te borgen (kennismanagement) ▪ Strategische inzet van communicatie activiteiten	 	In september heeft een werkbezoek van een aantal ministeries en een afvaardiging van de Unie aan de grondstoffen- en energiefabriek in Echten plaatsgevonden. In mei heeft de open dag op gemaal Stroink plaatsgevonden. Er zijn ca. 550 bezoekers ontvangen. Huis aan huis blad uitgebracht, 76 persberichten en diverse andere acties uitgevoerd
4.2	Het waterschap is toekomstbestendig om haar taken te kunnen realiseren met competente medewerkers a. Het waterschap investeert in kennis en ontwikkeling van medewerkers en doet dit op een strategische wijze b. Het waterschap creëert de randvoorwaarden die het mogelijk maken dat medewerkers duurzaam inzetbaar zijn en blijven c. Het waterschap zorgt voor een structuur en cultuur die het mogelijk maakt om te komen tot de beste vorm van dienstverlening en tot de beste producten d. Er heerst een werkklimaat dat bijdraagt aan de realisatie van de organisatiedoelen waarin: a. sprake is van een veilige en gezonde werkomgeving • sprake is van gedreven en loyale medewerkercultuur • medewerkers werken in een sfeer van eigen	▪ In 2013 zijn we in staat om op een strategische wijze opleiding en ontwikkeling van medewerkers te koppelen aan onze strategische doelen ▪ In 2013 wordt gewerkt met programma's die bijdragen aan een gezonde leefstijl en veilige werkomgeving ▪ In 2013 hebben we meer concreet inzicht op de effecten van o.a. het onderzoek naar shared services in Rijn-Oost verband, vorming RAO's en eventuele overdracht van taakonderdelen van bijv. Rijk en / of provincies. ▪ In 2013 wordt gestructureerd gewerkt aan de borging en verbetering van de veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers	 	Reest en Wieden zet stevig in op de zorg voor duurzame inzetbaarheid van zijn medewerkers. Dit uit zich in diverse activiteiten op het gebied van Leren, Lijf en Loopbaan. Het succes hiervan is ook terug te vinden in een hoog inzetbaarheidspercentage (96,3%) en een hoge mate van medewerkerstevredenheid (7,9). Vanuit de ambitie om kwaliteit van de bedrijfsvoering te verbeteren, kwetsbaarheid te verminderen en kosten te besparen, hebben in december 2013 de Rijn-Oost Waterschappen en Waterschap Zuiderzeeland besloten om op een aantal gebieden (ICT, personeelszaken, zuiveren, inkoop) te gaan samenwerken door middel van shared services.

4.2.4.2 Maatregelen en ontwikkelingen

Hieronder volgt de rapportage op de maatregelen en ontwikkelingen zoals vermeld in de begroting 2013.

Relatiemanagement

In 2013 is een advies uitgebracht en vastgesteld over wat er nodig is om het delen van kennis over onze partners en het benutten daarvan voor het waterschap te realiseren. Er is gestart met interne communicatie.

Duurzame inzetbaarheid van medewerkers

Reest en Wieden zet stevig in op de zorg voor duurzame inzetbaarheid van zijn medewerkers. Dit uit zich in diverse ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van Leren, Lijf en Loopbaan. Het succes hiervan is terug te vinden in een hoog inzetbaarheidspercentage en een hoge mate van tevredenheid.

Als beloning heeft Reest en Wieden in 2013 de kroontjesestafette ontvangen voor het goede werk dat we doen op het gebied van duurzame inzetbaarheid.

Behoud, delen en ontwikkelen van kennis

Om kennisdelen te bevorderen zijn ook in 2013 de “effectieve ontmoetingen” voortgezet.

Verstevigen positie op de arbeidsmarkt

In 2013 is met het traineeprogramma gestart en zijn twee trainees aangetrokken. Hiermee hopen we het effect te sorteren van verjonging en aantrekkelijk te zijn op de arbeidsmarkt voor jonge werkzoekenden

Het Nieuwe Werken

In de afgelopen jaren is het begrip Het Nieuwe werken uitgebreid besproken binnen ons waterschap. Daarbij is er voor gekozen om het terug te brengen tot een aantal issues: tijd- en plaats onafhankelijk werken, mobiel werken en digitaal vergaderen.

Financieel beleid

Wet Hof

Als uitvloeisel van Europese wetgeving om tot een strakkere begrotingsdiscipline te komen, wordt in Nederland gewerkt aan de Wet Hof (houdbare overheidsfinanciën). Deze wet moet o.a. leiden tot een terugdringen van het EMU-tekort bij de decentrale overheden.

Begin 2013 is er een onderhandelingsakkoord bereikt tussen Rijk, provincies, gemeentes en waterschappen. Het Rijk begrijpt de zorgen die de medeoverheden (provincies, gemeentes en waterschappen) hebben over de ruimte voor investeringen. De onderlinge verdeling tussen provincies, gemeentes en waterschappen is voorlopig vastgesteld en per waterschappen is een richtbedrag aangegeven. Aangegeven is dat er gedurende deze kabinetsperiode geen boetes opgelegd zullen worden.

Rente

De geldmarktrente is in 2013 iets opgelopen onder invloed van het beleid van de ECB maar blijft laag, de debetrente op de rekening courant was eind 2013 0,25% Ook de kapitaalmarktrente is iets opgelopen maar minder dan waarmee rekening was gehouden.

Afschrijvingen

In 2013 is voor het eerst gewerkt met een ingebruikname per jaar in plaats van per maand. Dit was erop gericht om de kapitaallasten beter beheersbaar te maken en de afwijkingen eerder in het jaar bekend te laten zijn. Bovendien is de risicoclassificatie aangepast.

In 2013 is de zowel de afwijking (exclusief vervroegde afschrijvingen) kleiner geworden (van 11% in 2012 naar 7,9% in 2013) en de afwijking was eerder bekend, namelijk al bij de voorjaarsrapportage.

Samenwerking en bedrijfsvoeringsstrategie

In Rijn-Oostverband en waterschap Zuiderzeeland zijn de mogelijkheden onderzocht van shared-services. Voor de onderdelen Zuiveren, ICT, Inkoop en Personele zaken zijn businessplannen opgesteld. De regiegroep heeft een eindrapport naar de dagelijkse besturen en de OR'en gestuurd. Dit heeft eind 2013 geresulteerd in commitment.

ICT-bedrijfsondersteuning

In 2013 hebben met name de ontwikkelingen rond Het Waterschapshuis (HWH) gespeeld. Voortkomend uit de evaluatie van het project Tax-I het rapport commissie Dijk met betrekking tot de plannen van een HWH 2.0. Vervolgens het bestuurlijk en ambtelijk traject om draagvlak voor deze constructie te creëren, resulterend in een vervolgrapport van Gartner met nadere bepalingen over de gewenste nieuwe organisatie.

Dit resulteerde in bestuurlijke zienswijzen vanuit de waterschappen en een principebesluit van het AB van HWH om e.e.a. verder vorm te geven. In de uitwerking van de constructie door ambtelijk apparaat en HWH, is gebleken dat de aanvankelijk sterk afgeslankte vorm wordt bijgesteld naar een organisatie met twee gescheiden 'werelden': die van de collectieve taken en die van de facultatieve taken.

Met betrekking tot basis registratie grootschalige topografie (BGT) zijn wij mede-bronhouder. Wij nemen niet alleen af, maar we bouwen ook op. De afgelopen periode zijn afspraken gemaakt met de gemeenten Assen, Meppel, Westerveld, Staphorst en Zwartwaterland: deze gemeenten bouwen onze topografie tegelijk met hun eigen topografie op. Wij blijven wel verantwoordelijk. Met Midden Drenthe hebben wij een gemeenschappelijke aanbesteding in gang gezet. Voor de rest van ons gebied zetten we een eigen aanbesteding in gang.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

In 2013 zijn 2 auto's aangeschaft die op biogas rijden. Daarnaast is er een evaluatiebijeenkomst gehouden en dit heeft geleid tot een aantal bruikbare MVO onderwerpen. Het besluit is genomen om 3 MVO thema's op te pakken.

Buitenland beleid

De speerpunten voor de activiteiten in het kader van internationale samenwerking waren invulling en uitvoering van het meerjarenprogramma met het waterschap Nakanbé in Burkina Faso en activiteiten gericht op het realiseren van sanitaire voorzieningen in de Derde Wereld landen.

In 2013 is voor AEN Nakanbé het opstellen van het waterbeheerplan gestart, het onderzoek voor oeverbescherming is in de eerste fase.

In Roemenië komt bij de betrokken scholen een sanitairblok en bij een aantal scholen een minizuivering. Het waterschap is betrokken geweest bij het opstellen van de subsidieaanvraag en de invoering van een leskist over water op Roemeense scholen.

In Haïti is de aanvraag voor subsidie voor het WASH-project ingediend voor ca. 10.000 aansluitingen. De subsidie aanvraag voor 6 sanitaire blokken op marktplaatsen is gehonoreerd en de aanbesteding heeft plaatsgevonden. De voorbereiding van de uitvoering zijn gestart.

In Bolivia is o.a. gewerkt aan advisering afvalwaterzuiveringsproject, oprichting van comités voor 4 sub-stroomgebieden in de Centrale Vallei (1e stap Integraal Waterbeheer), organisatie cursus Anaerobe Zuiveringstechnologie (UASB technologie uit Wageningen), realisatie cursus Integraal Waterbeheer, Hergebruik Afvalwater en Waterkwaliteit.

Overige ontwikkelingen

Schatkistbankieren

In het kader van het verplichte schatkistbankieren is bij de Waterschapsbank een rekening geopend waarop wij eventuele overtollige middelen moeten plaatsen. Vervolgens wordt deze rekening automatisch afgeroomd naar de rekening van het Ministerie van Financiën bij NWB Bank.

4.2.4.3 Realisatie netto kosten in relatie tot de begroting

De analyses zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013.

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil
Lasten	13.202	14.684	1.482
Baten	-1.154	-425	729
Netto kosten	12.049	14.260	2.211

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013

Het voordeel op dit programma bedraagt € 2,2 miljoen en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

De kapitaallasten voor dit programma zijn € 311.500,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Het project voor het aanpassen database Wiski, aanpassen systemen Scada en het vullen van informatiesystemen is later in gebruik genomen. De afschrijvingen komen daardoor niet ten laste van 2013.
- Automatisering afdelingen en afdeling zuiveren; Beoogd werd om de rioolgemaal van telemetrie te voorzien. Op dit moment zijn er geen exacte plannen gereed en onvoldoende informatie van andere waterschappen om hiermee door te gaan.
- Vervanging Tele- en datacommunicatie; het project thuiswerken en het opslaan van gegevens buiten onze locatie is vertraagd en daardoor is het project in 2013 in gebruik genomen. Planning was 2012.
- Basisregistraties; met name door vertraging bij de wetgever en aanbestedingsdiscussies met omliggende gemeenten heeft dit project vertraging opgelopen; uitvoering is nu in 2014.
- GIS Software; het krediet voor vervanging van het programma Iris zou aanvankelijk in 2013 worden gebruikt, maar is vertraagd, implementatie in 2014.

De verkoop van diverse (pachtvrije) percelen leverde een boekwinst van € 538.000,00 op.

Een voordeel van € 50.600,00 wordt veroorzaakt door de overdracht van diverse rioolgemaal naar de gemeente Steenwijkerland.

Huurlijnen ten behoeve van telefonie en dataverkeer zijn goedkoper geworden en de aanleg van een extra huurlijn is uitgesteld waardoor een voordeel is ontstaan van € 56.300,00.

De inhuur van adviesbureaus is voordelig uitgevallen (€ 136.600,00). Er waren dit jaar nauwelijks arbeidsrechtelijke zaken, de realisatie van sanitaire voorzieningen in Haïti is in financiële zin gedeeltelijk doorgelopen naar 2014, de fiscale advisering voor de slibgisting / zandfiltratie is lager uitgevallen en de inhuur voor adviezen in samenwerking met Rijn-Oost was niet geheel nodig.

Het onderhoud aan software is voordelig (€ 64.800,00), omdat twee producten van het Waterschapshuis qua onderhoud lager zijn uitgevallen.

De overige diensten door derden zijn voordelig € 86.400,00 omdat de jaarrekening 2012 van GBLT een positief resultaat heeft.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 134.100,00 voordelig.

Bij uitzendkrachten piekwerkzaamheden is een voordeel van € 65.400,00. Dit heeft twee belangrijke redenen. 1) Het budget is opgenomen voor tijdelijke vervanging van eigen medewerkers welke t.b.v. Unie van Waterschappen worden ingezet. In 2013 is geen gebruik gemaakt van dit budget. 2) Het budget was ook geraamd om expertise in te huren voor technische aangelegenheden op het niveau van DBA maar omdat andere activiteiten een hogere prioriteit hebben gekregen is deze beoogde inhuur nauwelijks aangewend.

Voor onvoorziene uitgaven is € 55.000,00 geraamd. Er is van deze regeling geen gebruik gemaakt en deze gelden vloeien terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 55.000,00.

Ook hebben wij te maken gehad met nadelige factoren.

De kosten van ziektevervanging worden vooral bepaald door vervanging van langdurig ziektegevallen, o.a. bij de muskusrattenbestrijding en onderhoud bij de afdeling Waterbeheer. Het gaat veelal om werkzaamheden die behoren bij de primaire taak van het waterschap en volledig en direct vervangen moeten worden. Het nadeel voor ziektevervanging betreft € 124.900,00.

4.3 PARAGRAFEN

4.3.1 Ontwikkelingen in het vorige begrotingsjaar

In deze paragraaf worden de ontwikkelingen vermeld die eind 2012 hebben gespeeld, niet zijn meegenomen in de programmabegroting 2013 en van belang zijn voor het jaarverslag. Financieel zijn de belangrijkste punten het rekeningresultaat 2012, de onttrekking uit de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie en de investeringen die in 2012 niet zijn opgevraagd en met toestemming van het Algemeen Bestuur doorlopen in 2013.

4.3.2 Incidentele baten en lasten

In de exploitatie over het begrotingsjaar zijn de navolgende incidentele baten en lasten (posten > € 50.000,00) verantwoord. De investeringen zijn hierbij buiten beschouwing gelaten.

Incidentele baten

In begroting 2013 waren geen substantiële incidentele baten opgenomen. In de jaarrekening kunnen de volgende posten als incidentele opbrengst worden aangemerkt zijn;

Verkoop gronden	€ 527.000,00
Verkoop tractiemiddelen	€ 75.100,00
Subsidie vaarwegen	€ 92.000,00
Opbrengsten ivm detachering	€ 53.900,00
Boekwinst rioolgemalen	€ 50.700,00

Incidentele lasten

In de begroting 2013 werd rekening gehouden de volgende incidentele posten;

Kosten voor uitvoering medewerkers tevredenheidsonderzoek, jaarlijkse health checks en vaccinaties	10.000
Software om P&O-processen te digitaliseren	25.000
Indexatie algemene reserves	34.000

In de jaarrekening 2013 zijn daar de volgende posten bijgekomen die als incidentele lasten kunnen worden aangemerkt;

soort	lasten	baten
Investeringskosten balgstuw Ramspol na 2006	213.700	
Extra afschrijvingen	156.765	
Bijdrage baggerwerken 2013 t/m 2016	100.000	
Project Erica- en Oranjesluis	65.300	
Het Waterschapshuis afrekening 2010 – 2012		-58.680

4.3.3 Onttrekkingen aan voorzieningen

In 2013 is een bedrag van € 158.413,00 (begroting 2013: € 113.000,00) aan pensioenverplichtingen van voormalige voorzitters, bestuurders en personeel onttrokken. Voorts is € 39.900,00 onttrokken aan de voorziening jubilea-uitkeringen. Wij verwijzen hierbij naar paragraaf 5.5 onder punt 7 Voorzieningen.

4.3.4 Waterschapsbelastingen

In deze paragraaf wordt op hoofdlijnen een toelichting gegeven op de diverse belastingen alsmede een analyse van de afwijkingen per omslag en per taak.

4.3.4.1 Overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen

De te dekken omslag per taak bedraagt:

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Watersysteembeheer	24.956	25.212	-256
Zuiveringsheffing	19.432	19.328	104
Te dekken omslag	44.388	44.540	-152

De opbouw van de belastingopbrengst per taak kan als volgt worden weergegeven:

Watersysteembeheer
(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Inwoners	9.179	9.181	-2
Gebouwd	11.680	11.774	-94
Agrarisch ongebouwd	4.419	4.538	-119
Bos en natuur	76	76	0
Verontreinigingsheffing	4	0	4
Kwijtschelding	-413	-357	-56
Correcties voorgaande jaren	11	0	11
Totaal	24.956	25.212	-256

Zuiveringsbeheer

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Bedrijven	5.999	5.966	33
Huishoudens	13.713	13.638	75
Grensoverschrijdend afvalwater	267	155	112
Kwijtschelding	-476	-431	-45
Correcties voorgaande jaren	-71	0	-71
Totaal	19.432	19.328	104

4.3.4.2 Watersysteemheffing

De opbrengst voor de watersysteemheffing gebouwd is (€ 94.000,00) lager uitgekomen dan de raming als gevolg van de daling van de WOZ-waarden.

De realisatie ten behoeve van de watersysteemheffing ongebouwd valt op 31 december 2013 2000 hectares lager uit (€ 119.000,00). 1.900 ha zijn van ongebouwd naar gebouwd gegaan. Deels nog als effect dat percelen die meegetaxeed zijn in WOZ-waarde, niet meer als ongebouwd aangeslagen kunnen worden. Deels gaat het om bouwprojecten en kavels waarop gebouwd wordt. Daarnaast is 100 ha. naar natuur gegaan. (2011 in de heffing betrokken 81.584 hectares en 2012 in de heffing betrokken 81.954 hectares).

Voor het jaar 2013 worden circa 4.050 verzoeken om kwijtscheldingen toegewezen. In de begroting is uitgegaan van 3.500 stuks. Dit is € 56.000,00 nadelig.

4.3.4.3 Zuiveringsheffing

Voor de zuiveringsheffing huishoudens heeft GBLT een intern onderzoek uitgevoerd naar de volledigheid van de aanslagoplegging. Uit het onderzoek blijkt dat nog ongeveer 950 objecten moeten worden aangeslagen. Deze objecten zijn in december grotendeels opgevoerd, maar nog niet in de heffing betrokken. Hierdoor worden nog circa 2.100 vervuilingseenheden opgelegd.

Ieder jaar worden aan het eind van het jaar de werkelijke hoeveelheden afvalwater met andere waterschappen verrekend. Wij verwachten dat er € 0,1 miljoen minder ontvangen wordt voor grensoverschrijdend afvalwater voor derden.

Naar aanleiding van een analyse van de ouderdom van de openstaande belastingdebiteuren kan een inschatting worden gemaakt welk bedrag het waterschap kan opnemen in de jaarrekening als voorziening voor vermoedelijk nog oninbaar te leiden aanslagen. Uitgangspunt bij deze inschatting is de verwachting, dat voor openstaande aanslagen van 4 jaar en ouder geen gelden meer zullen worden ontvangen. De raming van de op te nemen voorzieningen is in dat geval 100% van het nog openstaande belastingbedrag. Op basis van voorgenoemde uitgangspunten is voorgesteld de voorziening oninbaar ten laste van de exploitatie te verhogen.

4.3.4.4 Kwijtscheldingsbeleid

De gerealiseerde en begrote bedragen respectievelijk eenheden ter zake het kwijtscheldingsbeleid kunnen als volgt worden samengevat:

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013		Begroting 2013	
	Bedrag	Eenheden	Bedrag	Eenheden
Watersysteemheffing	413	4.050	357	3.500
Zuiveringsheffing	476	7.700	431	7.000
Totaal	<u>889</u>		<u>788</u>	

Bij de bepaling of een persoon/ huishouden in aanmerking komt voor kwijtschelding, wordt er naar de betalingscapaciteit van de belastingschuldige gekeken.

4.3.5 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de weerstandscapaciteit en de risico's.

De weerstandscapaciteit geeft aan wat de middelen en mogelijkheden zijn om niet-begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- vrij aanwendbare reserves,
- onbenutte belastingcapaciteit,
- ruimte in de exploitatiebegroting
- stille reserves

Vrij aanwendbare reserves bestaan uit de algemene reserves en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves voor tariefegalisatie is echter niet vrij inzetbaar omdat deze bestemd zijn voor het opvangen van ongewenste schommelingen in de belastingtarieven.

De overige bestemmingsreserves hebben als bestemming gronden. Deze reserve is in 2002 in het leven geroepen. Hierin zijn de opbrengsten opgenomen die verkregen zijn door verkoop van gronden, andere objecten en melkquota om deze te reserveren voor eventuele toekomstige aankoop van gronden.

Het totaal van de vrij aanwendbare reserves ultimo 2013 (voor resultaatbestemming) kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013
Algemene reserves	1.394
Overige bestemmingsreserves	<u>750</u>
	<u>2.144</u>

In 2011 heeft er een herijking van de algemene reserves plaatsgevonden. Er is een risicoanalyse uitgevoerd om te bepalen wat de hoogte van de algemene reserves van het waterschap moet zijn. De uitkomsten van de herijking risicoanalyse gaven aan dat de berekende hoogte van de algemene reserves € 1,3 miljoen moet zijn. Het totaal aan risico's / schadebedragen bedraagt € 20,3 miljoen.

Het weerstandsvermogen is het verschil tussen de weerstandcapaciteit (2,1 miljoen) en het berekende risicoprofiel na indexatie (1,3 miljoen) en geeft in 2012 een overdekking van € 0,8 miljoen. Voor 2011 waren de bedragen identiek.

In de programmabegroting 2013 is aandacht besteed aan niet geraamde uitgaven ten gevolge van niet kwantificeerbare risico's, maar die desondanks van wezenlijke invloed kunnen zijn op de financiële positie van het waterschap.

De volgende risico's zijn vermeld.

- Aansprakelijkheidstellingen en schadeclaims van derden in verband met:
 - veiligheid waterkering
 - wateroverlast (intrekking WTS regeling) / droogte;
 - verontreiniging van oppervlaktewater, waterbodems en andere grond;
 - leidingbreuk;
 - integer, doeltreffend en rechtmatig handelen.
- Verhoging van energieprijzen.
- Renteontwikkelingen.
- Kapitaallasten.
- Investeringsprojecten.
- Bezuinigingsplannen van andere overheden.
- Garantstelling van schulden van derden.
- Vertraging afronding waterhuishoudkundige projecten in verband met stagnatie grondverwerving.
- Aanslagoplegging.
- Faillissement leveranciers.
- Sterke toename inflatiepercentage.
- Landelijke ICT-projecten.
- Europese aanbestedingstrajecten.
- Subsidie inkomsten.
- Balansrisico's.
- Strategische grondaankopen.
 - regeerakkoord 2012; 'Bruggen slaan'.

Deze risico's hebben zich niet in dusdanige mate voorgedaan dat het wezenlijke invloed heeft gehad op de financiële positie van het waterschap.

4.3.6 Financiering

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de renteontwikkeling en het rentebeleid, het risicobeheer en de leningenportefeuille.

4.3.6.1 Rente(beleid)

In 2012 is binnen de mogelijkheden van de wet Fido, optimaal gebruik te maken van de lage geldmarktrente.

Aan het eind van het jaar was de geldmarktrente gedaald naar 0,25%, voor kasgeldleningen van 1 week tot 1 maand lagen de tarieven nog fors lager 0,06-0,08%.

Na twee kwartalen van overschrijding van de kasgeldlimiet is geconsolideerd in een lening van € 17 miljoen met een rentevaste periode van 3 jaar.

4.3.6.2 Risicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximum bedrag waarvoor het waterschap middelen mag aantrekken op de geldmarkt. De kortlopende middelen zijn aangetrokken in de vorm van een kredietlimiet op rekening courant en kasgeldleningen met een looptijd tot 1 maand. De rekening courant wordt aangehouden bij de huisbankier van het waterschap NWB (de Waterschapsbank). De kasgeldleningen zijn aangetrokken bij NWB. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet langer dan drie kwartalen overschrijden. Bij overschrijding langer dan twee kwartalen is melding aan de toezichthouders (provincie) noodzakelijk. De kasgeldlimiet bedraagt 23% van de jaarbegroting. Voor 2013 is de limiet op € 10,6 miljoen berekend. Aan deze limiet is na overschrijding van twee kwartalen, weer voldaan.

Renterisiconorm

Waterschappen moeten rapporteren over het renterisico dat zij over de vaste schuld lopen. Het renterisico op de vaste schuld is in de Wet Fido omschreven als: "de mate waarin het saldo van de rentelasten van een openbaar lichaam verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer". Het renterisico op de vaste schuld dient te voldoen aan de renterisiconorm; deze norm is in een wettelijke uitvoeringsregeling uitgewerkt als een bedrag ter hoogte van 30% van het begrotingstotaal.

Voor 2013 komt de renterisiconorm op ongeveer € 14,5 miljoen. Dit is het maximaal toegestane bedrag aan herfinanciering (het aflossingsbedrag in dat jaar voor zover opnieuw gefinancierd vermeerderd met het leningsbedrag waarvan de rentevaste periode is vervallen en opnieuw wordt vastgelegd).

In 2013 is een bedrag van € 13,4 miljoen afgelost en hergefinancierd als onderdeel van een nieuwe lening ten bedrage van € 17 miljoen. Er is geen rentevaste periode herzien. Het verschil tussen maximaal toegestaan (14,5 miljoen) en werkelijk hergefinancierd (13,4 miljoen) is € 1,1 miljoen, overgebleven ruimte onder de renterisiconorm.

4.3.6.3 Leningenportefeuille

In de begroting 2013 werd uitgegaan van het afsluiten van een vaste lening voor een bedrag van € 25 miljoen. Eind juni 2013 is een lening van € 17 miljoen met een rentevaste periode van 3 jaar aangetrokken. Gedurende het jaar 2013 is de resterende financieringsbehoefte ingevuld met kort geld. Voor een overzicht en het verloop van de leningenportefeuille wordt verwezen naar de jaarrekening 2013 en de bijlagen.

4.3.7 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waarin het waterschap een financiële én bestuurlijke belang heeft. Onderstaand wordt voor de belangrijkste verbonden partijen toegelicht welke visie Reest en Wieden hierop heeft en welke risico's worden onderkend:

4.3.7.1 Nederlandse Waterschapsbank NV

De Nederlandse Waterschapsbank NV, gevestigd te Den Haag, is de bank voor waterschappen en andere onderdelen van de publieke sector, zoals woningbouwcorporaties. Op 1 januari 2013 waren 24 waterschappen, 9 provincies en de Staat aandeelhouder.

In 2013 is goedgekeurd dat NWB deel kan nemen in PPS constructies.

Er zijn in 2013 geen veranderingen in het belang van de verbonden partij voor Reest en Wieden geweest. Eind 2013 was het eigen vermogen € 1,3 miljard en het vreemd vermogen € 71,8 miljard. Het netto renteresultaat was in 2013 € 95 miljoen.

De belangrijkste risico's waar de NWB mee te maken heeft zijn rente-, liquiditeits- en kredietrisico's.

In het verleden werd dividend uitgekeerd, in 2011 is de dividenduitkering in verband met voorgenomen wettelijke solvabiliteitsseisen stopgezet. De waterschappen worden vertegenwoordigd door de Algemene vergadering.

4.3.7.2 Unie van Waterschappen

De Unie van Waterschappen, gevestigd in Den Haag, is de landelijke koepelorganisatie van de 23 waterschappen in Nederland. De Unie ondersteunt de waterschappen op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de Europese Unie, het parlement en de ministeries en leveren daarmee een bijdrage aan het formuleren en realiseren van doelstellingen van ons waterschap. In de jaarlijkse contributie zijn ook projectkosten programma's opgenomen waar de deelnemers een financieel risico kunnen lopen. Voor de lopende zaken wordt het risico beperkt geacht.

Er zijn in 2013 geen veranderingen in het belang van de verbonden partij voor Reest en Wieden geweest. Eind 2012 was het eigen vermogen € 2,8 miljoen en het vreemd vermogen € 7,4 miljoen.

4.3.7.3 Waterschapshuis (HWH)

Het Waterschapshuis is een gemeenschappelijke regeling en is gevestigd in Amersfoort. Het heeft als doel het bevorderen en faciliteren van samenwerking op het gebied van informatievoorziening tussen de waterschappen en de andere overheden; een efficiënte inzet van ICT-middelen. Waterschap Reest en Wieden heeft als deelnemer directe zeggenschap. De waterschappen dragen bij in de kosten die in twee groepen zijn verdeeld in algemene kosten en projectkosten. Andere belanghebbenden zijn: Unie van Waterschappen en Rijkswaterstaat.

Het Waterschapshuis is bezig met een transitie naar HWH 2.0, een afslanking van takenpakket en organisatie, waarbij meer sprake zal zijn van een scheiding tussen collectieve zaken (producten die we als waterschapsector gezamenlijk afnemen) en facultatieve taken (keuze-producten) met daarbij een passende organisatie die op maat wordt (her)ingericht om deze nieuwe uitdaging vorm en inhoud te geven. Belangrijkste gegeven is het besluit om – in tegenstelling tot de voorgaande strategie – geen software meer in eigen huis te ontwikkelen en te beheren maar dit te beleggen bij de markt. Daarnaast worden meer onderwerpen belegd bij de waterschappen individueel dan wel geclusterd in samenwerkingsverbanden.

De risico's waar HWH mee te maken heeft is het afkalvend vertrouwen in de dienstverlening en producten van uit de waterschappen.
In 2013 is met de oprichting van de gemeenschappelijke regeling de borgstelling komen te vervallen.

Eind 2013 was het eigen vermogen € 1,3 miljoen en het vreemd vermogen € 7,7 miljoen.
De begroting is definitief bijgesteld naar 20,9 miljoen.

4.3.7.4 Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus Tricijn (GBLT)

De gemeenschappelijke regeling Lococensus Tricijn is gevestigd te Zwolle en Harderwijk. In 2013 namen hierin 7 waterschappen en 3 gemeenten deel.

Het doel is zorg te dragen voor een effectieve en efficiënte heffing en invordering van belastingen. Voor Reest en Wieden is deelname gericht op waarborging van de continuïteit van de uitvoering, gelijkblijvende of stijgende kwaliteit en dalende kosten (kostenvoordeel).

Er zijn in 2013 geen veranderingen in het belang van de verbonden partij voor Reest en Wieden geweest. Wel zijn voorbereidingen getroffen om de samenwerking met de gemeente Zwolle per 1 januari 2014 mogelijk te maken.

Eind 2013 was volgens de conceptcijfers het eigen vermogen € 1,5 miljoen (bestaande uit bestemmingsreserve, nog te bestemmen resultaat lopend boekjaar en voorziening) en het vreemd vermogen € 5,7 miljoen, de solvabiliteit (eigen vermogen/ vreemd vermogen) is 21%.
Het netto begrotingstotaal bedroeg over 2013 € 25,3 miljoen.

GBLT loopt bij het uitoefenen van taken financiële risico's. Hierbij valt te denken aan claims van derden, rechtsgedingen en onzekerheden in investeringen. Het aantal bezwaren tegen WOZ beschikkingen van zogenaamde 'no cure no pay'-bureaus neemt fors toe, waardoor de kosten voor GBLT toenemen.
Daarnaast loopt GBLT, op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen, een beperkt risico bij het niet binnen de wettelijke termijnen nemen van besluiten. Indien door een belastingplichtige met succes een beroep op deze wet wordt gedaan kan de maximale te verbeuren dwangsom per geval oplopen tot een bedrag van € 1.260,00. In 2013 is zeven maal een beroep gedaan op deze regeling wat uiteindelijk tot een last heeft geleid van € 3.270,00.

4.3.7.5 Gemeenschappelijke regeling samenwerking Laboratoriumonderzoek te Zwolle

Het laboratorium van waterschap Groot Salland verricht vanaf 1 januari 2000 de analysewerkzaamheden voor het eigen waterschap maar ook voor de waterschappen Reest en Wieden en 6 andere waterschappen. De samenwerkingsvorm is een lichte gemeenschappelijke regeling zonder dat daarbij een openbaar lichaam of gemeenschappelijk orgaan wordt ingesteld. In de regeling wordt aan de basiseisen van de Wet gemeenschappelijke regelingen voldaan.

Vanaf 1 januari 2014 komt er een gezamenlijk waterschapslaboratorium Aqualysis. De deelnemende waterschappen Groot Salland, Reest en Wieden, Rijn en IJssel, Zuiderzeeland, Vallei en Veluwe, Regge en Dinkel, Velt en Vecht zijn voor een gelijk deel eigenaar van het laboratorium dat een zelfstandige juridische entiteit krijgt. Regge en Dinkel en Velt en Vecht fuseren per 1 januari 2014 waardoor uiteindelijk zes waterschappen van het laboratorium gebruik zullen maken.

Daardoor besparen ze niet alleen kosten, maar verhogen ze tevens de kwaliteit.

Het waterschapslaboratorium richt zich onder meer op bodemonderzoek en vervuilinganalyses.
De jaarcijfers zijn bij Reest en Wieden niet aanwezig.

4.3.8 Bedrijfsvoering

In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de stand van zaken en beleidsvoornemens inzake bedrijfsvoering.

4.3.8.1 Algemeen

De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie, maar ook de bestuurlijke organisatie.

De burger verwacht van het waterschap dat de gelden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend worden besteed en dat het waterschap een betrouwbare partner voor de burgers is en transparant is. Deze verwachtingen zijn tevens criteria voor de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het welslagen van de programma's is zodoende in belangrijke mate afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Zie voor de Bedrijfsvoeringsstrategie op pagina 31.

4.3.8.2 Rechtmatigheid

Het dagelijks bestuur van Waterschap Reest en Wieden is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met hoofdstuk 4 van het in Nederland geldende Waterschapsbesluit.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving waaronder verordeningen van het waterschap zelf. Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

4.3.8.3 Loonontwikkeling

In 2012 is een nieuw cao-akkoord gesloten met een looptijd van 1 januari 2012 tot 1 januari 2014.

In de nieuwe CAO wordt de lijn voortgezet om medewerkers meer ruimte voor het maken van keuzes op maat te geven. Het Individueel Keuze Budget is met terugwerkende kracht met ingang van 1 januari 2012 verhoogd met 1%. Dit gebeurt nog eens per 1 januari 2013. Door het onder andere anders aanwenden van bestaande middelen en tijd wordt het IKB gemiddeld nog eens met 2,2% versterkt per 1 januari 2013. Er is ook een nieuwe bindende regeling voor de reiskosten woon-werkverkeer vastgesteld dat voor het waterschap kostenverhogend werkt.

4.3.8.4 Toelichting op investeringskredieten ultimo 2013

Hieronder zal een toelichting worden gegeven op de investeringskredieten:

- lopende kredieten;
- afgeronde kredieten;
- verstrekte kredieten;
- voorgenomen investeringen die gehandhaafd worden;
- voorgenomen investeringen die na 1 januari 2014 zijn komen te vervallen.

Lopende kredieten

Ultimo 2013 zijn er bij Waterschap Reest en Wieden 113 projecten onderhanden. In onderstaande tabel is de totale omvang van de openstaande kredieten, het totaal van uitgaven en ontvangen subsidies en bijdragen en het restant krediet bruto en netto opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

aantal projecten	totaal bruto krediet	verwachte subsidie/ bijdragen	netto krediet	Totaal uitgaven	totaal subsidies/ bijdragen	restant Bruto krediet	restant netto krediet
113	94.671	12.890	81.781	57.612	13.367	37.059	37.535

Met de 113 lopende kredieten is in totaal een bedrag van € 94,7 miljoen gemoeid. De verwachte subsidies/bijdragen liggen op 14% waardoor de netto bijdrage van het waterschap op € 81,8 miljoen ligt. Ultimo 2013 is ca. 61% van het bruto krediet, € 57,6 miljoen, uitgegeven.

Doordat de subsidietoezeggingen hoger liggen dan de verwachte subsidies, ligt het restant netto krediet hoger dan het restant bruto krediet.

Afgesloten kredieten

In 2013 zijn 70 kredieten afgesloten, 50 met een onderschrijding (er was geld over) en 14 met een overschrijding (er was geld tekort), 6 zijn precies binnen het beschikbare budget afgerond. Per saldo was er € 5,2 miljoen over, waarvan bijna 4,0 miljoen betrekking had op de kredieten 2011 en 2012 voor strategische grondverwerving.

Als het tekort groter was dan 5% is hiervoor in de bestuursrapportages aanvullend krediet aangevraagd.

(bedragen x € 1.000)

afgeronde kredieten	aantal projecten	totaal bruto krediet	Totaal bruto realisatie	Kredietruimte
met onderschrijding	50	16.314	10.428	5.886
met overschrijding	14	3.640	4.373	-733
neutraal	6	1.601	1.601	0
totaal	70	21.555	16.401	5.154

Verstrekte kredieten

In 2013 zijn 52 kredietaanvragen goedgekeurd met een bedrag van € 17,8 miljoen. In bijlage IV Staat van kredieten is een overzicht opgenomen van de in 2013 goedgekeurde kredietaanvragen.

(bedragen x € 1.000)

aantal projecten	totaal bruto krediet
52	17.756

Voorgenomen investeringen die na 1 januari 2014 zijn komen te vervallen/ vervallen restantkredieten

Voor 24 voorgenomen investeringen is het (restant) krediet van € 1,1 miljoen niet opgevraagd en is dit komen te vervallen.

(bedragen x € 1.000)

aantal voorgenomen investeringen	totaal aan te vragen bruto krediet	verstrekt	vervallen restant kredieten	vervallen per 1/4/2014
24	3.012	1.819	56	1.137

4.3.9 EMU-saldo

Sinds Nederland deel uitmaakt van de Economische en Monetaire Unie (EMU) worden voor de staatsschuld en het begrotingssaldo de definities gebruikt die binnen de gehele EMU hetzelfde zijn. Er wordt nu gesproken over EMU-schuld en EMU-saldo.

Het EMU-saldo is het gemiddelde saldo van de inkomsten en uitgaven van alle deelnemende landen aan de EMU. Het saldo geldt als norm waaraan de begroting en rekening van deelnemende landen worden getoetst. In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag zijn. De inkomsten en uitgaven van de lokale overheid tellen mee voor de berekening van het EMU-saldo van de totale Nederlandse overheid. Op basis van de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido) heeft het rijk mogelijkheden in te grijpen bij een dreigende overschrijding van het EMU-saldo voor zover dit wordt veroorzaakt door een ongewenste ontwikkeling van het EMU-saldo van de lokale overheid.

Het EMU saldo kan worden becijferd vanuit verschillende invalshoeken: de niet-financiële transacties, de financiële transacties, de balansstanden. In alle gevallen dient het saldo hetzelfde te zijn. De monitoring van dit saldo vindt plaats via EMU-rapportages. Op basis van de begrotingscijfers 2013 was het verwachte EMU-saldo voor het waterschap Reest en Wieden een tekort van € 11,3 miljoen. Op realisatiebasis is dit een overschot van 2,0 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere bruto investeringen dan begroot, meer ontvangen investeringssubsidies en het exploitatiesaldo.

Aangezien Reest en Wieden het baten- en lastenstelsel als grondslag gebruikt voor het bepalen van het resultaat en niet het kassaldo (waar de berekening van het EMU-saldo op is gebaseerd), stuurt het waterschap tot nu toe niet op het EMU-saldo. De Wet Hof is aangenomen, het bestuur zal zich over de gevolgen beraden.

OPBOUW EMU-SALDO

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Rekening 2012	Begroting 2012
EMU-exploitatiesaldo:	1.841	-1.722	141	-2.400
Invloed investeringen (zie bijlagen I Staat van vaste activa en II Staat van onderhanden werken):				
-/- bruto-investeringsuitgaven (zie werken in exploitatie en onderhanden werken)	-16.454	-22.155	-21.551	-18.621
+ investeringssubsidies	7.036	2.200	2.840	2.200
+ afschrijvingen (zie werken in exploitatie)	9.686	10.348	9.874	10.456
	268	-9.607	-8.837	-5.965
Invloed voorzieningen (zie staat van voorzieningen):				
+ toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	48	50	48	25
-/- onttrekkingen aan voorzieningen t.b.v. exploitatie			-	-
-/- onttrekkingen rechtstreeks uit voorzieningen	-198	-113	-447	-113
	-150	-63	-377	-88
Invloed reserves (zie staat van reserves)				
-/- eventuele betalingen rechtstreeks uit reserves				
+ eventuele externe vermeerderingen van reserves	34	34	-	-
Deelnemingen en aandelen:				
+ boekverlies	-	-	-	-
EMU-SALDO (tekort - / overschot)	1.993	-11.358	-9.073	-8.453

4.3.10 Wet normering topinkomens

De wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt) is ingetrokken per 1 januari 2013. Dit betekent dat deze wet niet meer van kracht is. Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, zoals voorheen de Wopt, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

De WNT kent een maximale bezoldigingsnorm voor een topfunctionaris. Indien de maximale bezoldigingsnorm wordt overschreden, is sprake van een onverschuldigde betaling, die teruggevorderd moet worden. De algemene maximale bezoldiging mag voor een topfunctionaris niet meer bedragen dan € 228.599,00 per jaar (2013). De bezoldiging bestaat uit de volgende onderdelen:

- bruto beloning € 187.340,00
- belaste vaste en variabele kostenvergoeding € 8.069
- beloningen betaalbaar gesteld op termijn € 33.190

2013

Secretaris-directeur Mr. A.K. Schuttinga

Duur dienstverband	gehele jaar
Omvang dienstverband	fulltime
Bruto beloning	€ 129.973,00
Totale sociale lasten	€ 35.370,00
Belaste vaste en variabele kostenvergoeding	€ 346,00

Bij het waterschap Reest en Wieden zijn er geen functies of dienstverbanden, waarvan de som van het belastbaar loon en de voorzieningen het gemiddeld belastbaar jaarloon van de bezoldigingsnorm te boven gaat. Ook het totaal aan uitkeringen in verband met de beëindiging van het dienstverband bedraagt niet meer dan de bezoldigingsnorm in het jaar waarin het dienstverband is geëindigd.

Aan het Dagelijks Bestuur zijn onderstaande bezoldigingen verstrekt.

Naam	Functie	Bezoldiging 2013	Pensioen-voorziening	Belastbare vaste en variabele vergoedingen	Totale bezoldiging
Kool M M	Dijkgraaf	€ 119.200	€ 21.081		€ 140.281
Boersma T J	DB-lid	€ 50.684		€ 1.304	€ 51.988
Peereboom H J	DB-lid	€ 50.684		€ 2.081	€ 52.765
Schelhaas K B	DB-lid	€ 50.684		€ 722	€ 51.406
Spijkervet F K L	DB-lid	€ 50.684		€ 41	€ 50.725

5. JAARREKENING 2013

5.1 ALGEMEEN

In de jaarrekening is een werkelijk exploitatieoverschot (= Nog te bestemmen resultaat) van € 1,8 miljoen gemeld. In de programmabegroting 2013 is het tekort over het begrotingsjaar 2013 begroot op € 1,7 miljoen. Hieruit vloeit een verschil van € 3,5 miljoen positief. Teneinde het voornoemde verschil te verklaren, zal in de jaarrekening, zoveel als mogelijk, een analyse worden gegeven van afwijkingen groter dan € 50.000,00. De analyses zijn toegespitst op de afwijkingen tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013. Gedurende het begrotingsjaar zijn er geen begrotingswijzigingen doorgevoerd.

Door afronding in de cijfers in de begroting en de realisatie kunnen verschillen ontstaan. Dit betreffen geen materiële afwijkingen.

5.2 EXPLOITATIEREKENING 2013 NAAR PROGRAMMA'S

De totale gerealiseerde netto kosten over 2013 in relatie tot de begroting zien er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)	Realisatie 2013	Begroting 2013	Afwijking
Veiligheid	2.053	2.126	73
Watersysteem	14.551	15.321	770
Waterketen	13.894	14.555	661
Maatschappij en organisatie	12.049	14.260	2.211
Netto kosten	42.547	46.262	3.715
Reserves, per saldo	1.841	-1.722	-3.563
Te dekken door omslag	44.388	44.540	152

* = betreft de afwijking tussen de realisatie 2013 en de begroting 2013

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013

Programma Veiligheid

Het voordeel op dit programma bedraagt € 73.000,00 en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

Waterschap Groot Salland heeft nog investeringskosten vanaf 2006–heden voor de balgstuw Ramspol aan ons doorberekend. De investeringskosten van € 213.600,00 hebben te maken met faalkans, doekligging, di-bijdragen en gefaseerde vervanging besturingssysteem. Normaliter worden deze kosten geactiveerd en afgeschreven, maar omdat het programma Veiligheid een voordelig saldo heeft hebben wij met in acht neming van de voorschriften besloten om deze kosten in één keer te nemen. Als bijkomend aspect kan hierbij vermeld worden dat met ingang van medio 2014 de balgstuw wordt overgedragen aan Rijkswaterstaat.

Dit jaar hebben we bewust er voor gekozen geen grote oefeningen te organiseren, maar aan te sluiten bij oefeningen die door de Veiligheidsregio's of door anderen worden gehouden. Dit geldt ook voor de opleidingen. Hierdoor is € 44.500,00 aan budget overgehouden.

Op de personeelslasten van het product Muskusrattenbestrijding zijn minder velduren (17.035 uren) gerealiseerd dan in het jaarplan was opgenomen (20.000 uren), een voordeel van € 212.900,00. Daarnaast hoefde er minder extern personeel voor de muskusrattenbestrijding ingehuurd te worden (€ 59.400,00) om de gestelde doelen te halen. De vangsten van de muskusratten waren in 2013 onder controle.

Programma Watersysteem

Het voordeel op dit programma bedraagt € 770.000,00 en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

De kapitaallasten zijn voor dit programma zijn € 469.400,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Uitvoering waterbodemsanering 2011-2012. Het betreft de sanering van de passantenhaven Steenwijk en stadsvijvers Hoogeveen. Omdat sanering van de stadsvijvers Hoogeveen niet was voorzien was een nieuwe samenwerkingsovereenkomst nodig. Hierdoor is de uitvoering uitgelopen en heeft financiële afwikkeling in de loop van 2013 plaatsgevonden.
- Maaiharkcombinatie. In de begroting was activering en afschrijving in 2013 voorzien. Maar twee trekkers zijn in 2013 aangeschaft waardoor activering en afschrijving in 2014 plaats vindt.
- Onderzoek naar frictiekosten bij overdracht n.a.v. bestuursakkoord water is komen te vervallen.
- Gemeente Westerveld, VAM Mera en Noordermaten. De bijdrage aan de VAM Mera is ingetrokken, omdat er geen sprake is van aanleg van riolering.
- Buitenvaart I. De uitvoering van de grondverwerving voor het bedrijventerrein heeft vertraging opgelopen. De bedoeling is dat op het bedrijventerrein de waterhuishouding wordt geregeld voor het bergen van water. De gemeente is aangeschreven met de vraag of het bedrijventerrein verder ontwikkeld wordt. Zij krijgen nog tot mei 2016 de tijd om dit voor elkaar te krijgen. Zo niet dan vervalt onze bijdrage.
- Gemeente de Wolden, bijdrage Afkoppelen Ansen-Zuid. Dit project voorziet er in dat het verhard oppervlak wordt afgekoppeld van de gemengde riolering. De maatregelen worden getroffen door de gemeente de Wolden, maar hebben niet plaatsgevonden in 2013. Voorzien wordt 2014.

Conform het Waterakkoord Drenthe 1994 dient het waterschap bij te dragen in de kosten van de renovatie van de Erica- en Oranjesluis in het Oranjekanaal, voor zover het de wateraanvoer betreft. Deze eenmalige bijdrage is niet geraamd, nadeel voor de aan- en afvoer van water € 60.400,00.

In afwachting van het OPNI-plan oevervoorzieningen is besloten om het onderhoud aan de vaarwegen tot het hoogst noodzakelijke te beperken. De directe kosten aan de vaarwegen bestaan uit kosten gemaakt t.b.v. de bescherming van de oever. Omdat er dit jaar geen dringende situaties waren, is besloten om voor het reguliere onderhoud de uitkomsten van het plan af te wachten. Daarom is het onderhoud € 54.500,00 voordelig uitgevallen.

Door de gunstige weersomstandigheden voor het maaibeheer (door de kou op een laat moment en weinig begroeiing in het voorjaar en droogte op het juiste moment) was het niet nodig om extra materieel in te huren voor het onderhoud aan watergangen. Er waren bijna geen pieken of problemen in het onderhoud, waardoor het eigen personeel en materieel het werk goed aan konden. Doordat minder damwand is vervangen was het ook niet nodig om loonwerkers in te huren voor het plaatsen van damwand. Het voordeel op het onderhoud aan watergangen betreft € 45.900,00.

Wegens verkoop van buiten gebruik gestelde tractiemiddelen is een voordeel ontstaan van € 75.100,00.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 113.300,00 voordelig. Dit is vooral toe te rekenen aan de minder bestede uren ten opzichte van de begroting voor het onderhoud aan watergangen, peilbeheer en handhaven.

Voor onvoorziene uitgaven is € 51.900,00 geraamd. Er is geen gebruik gemaakt van deze regeling, het bedrag vloeit terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 51.900,00.

Programma Waterketen

Op hoofdlijnen is het voordeel van € 661.000,00 toe te rekenen aan de volgende kostensoorten;

Het voordeel op de chemicaliën (€ 204.000,00) voor de RWZI's wordt onder andere veroorzaakt door gerichte processturing (dosering). Bij de ingebruikname van de Energiefabriek is uitgegaan van een bepaald glycerine verbruik om de slibgisting op temperatuur te houden. Het verbruik van glycerine loopt achter bij de verwachting, mogelijk dat de buitentemperatuur van de afgelopen periode hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. Echter, bij de SOI Echten zijn meer chemicaliën verbruikt dan verwacht, omdat de samenstelling van het te ontwateren slib zodanig is gewijzigd, dat voor het ontwateren op de kamerfilterpers meer ijzerchloride nodig was.

Het voordeel op de aankoop van materialen transportsystemen mechanisch-elektrisch is voordelig uitgevallen voor € 50.000,00, omdat rioolwaterpompen voor Dieverbrug pas in 2014 geleverd zijn. Na inspectie is gebleken dat er minder preventief mechanisch-elektrisch onderhoud noodzakelijk was voor getransporteerd afvalwater Steenwijk en Beilen.

In het verleden zijn tussen waterschappen afspraken gemaakt over te betalen vergoedingen voor grensoverschrijdend afvalwater. Wijzigingen van de Waterschapswet met de intrede van de zuiveringsheffing en de verschillende, vaak ingewikkelde en tot discussie leidende verrekeningen die werden toegepast, zijn aanleiding geweest om met Velt en Vecht en Groot Salland te komen tot een nieuwe verrekening methodiek, gebaseerd op vastgestelde tarieven voor de zuiveringsheffing. Voornamelijk zijn daarom de baten aanvoeren en afvoeren afvalwater € 120.400,00 nadelig.

De elektriciteitskosten zijn vooral voordelig uitgevallen € 274.800,00; voor de zuiveringsinstallaties doordat de procesregeling is geoptimaliseerd en de aangevoerde hoeveelheid vuilvracht is teruggelopen, voor de Energiefabriek Echten doordat de opgewekte energie voldoende was om de energiefabriek van elektriciteit te voorzien.

De kapitaallasten voor dit programma zijn € 53.800,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Persleiding Westerbork – Beilen. Ten opzichte van de raming zijn de volgende voordelige afwijkingen geconstateerd: de diverse aanneemsommen zijn fors lager uitgekomen dan de raming, de grondwaterbelasting (rijksbelasting) op onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012, de vergoeding aan de eigenaren is verrekend conform “vernieuwde” Ito-systematiek.- Ook kleinere posten als ‘interne uren’ zijn door het uitblijven van meer werken en onvoorziene omstandigheden (fors) lager uitgevallen dan begroot. Noemenswaardige onvoorziene omstandigheden hebben zich tijdens de uitvoering van het werk niet voor gedaan.
- RWZI Beilen, hydraulische en biologische uitbreiding, € 750.000,00 voordelig. Dit komt omdat onvoorzien maar voor 6% i.p.v. 10% is aangesproken en omdat de grondwaterbelasting op het onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012. Het onderhoud van het mechanisch-elektrisch gedeelte van de zuiveringsinstallaties is nadelig uitgekomen voor € 124.700,00. Dit heeft te maken met het correctief onderhoud aan de voorstuwers, rioolwaterpompen, blowers en door het aanpassen van het glasvezel- / ethernetnetwerk voor de zuiveringsinstallatie Dieverbrug. Dit laatste was niet voorzien.

Het voordeel van € 59.500,00 wordt grotendeels veroorzaakt door herberekening van de consumentenprijsindex en de hierop volgende correctie van de voorschotprijs voor de afvoer van slibkoek naar GMB over 2012.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 92.600,00 voordelig. Dit is vooral toe te rekenen aan de minder bestede uren ten opzichte van de begroting voor het waterketenbeleid en gezuiverd afvalwater Echten.

Het voordeel van € 191.900,00 wordt grotendeels veroorzaakt door de slibverwerking op SOI Echten vanwege de wijziging en verlenging van de overeenkomst voor de verwerking van ontwaterd zuiveringsslib.

Voor onvoorziene uitgaven is € 60.400,00 geraamd. Er is voor € 10.600,00 van deze regeling gebruik gemaakt, het restant vloeit terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 49.800,00.

Programma Maatschappij en Organisatie

Het voordeel op dit programma bedraagt € 2,2 miljoen en wordt grotendeels verklaard door de navolgende factoren.

Een voordeel van € 50.600,00 wordt veroorzaakt door de overdracht van diverse rioolgemalen naar de gemeente Steenwijkerland.

De verkoop van diverse (pachtvrije) percelen leverde een boekwinst van € 538.000,00 op.

Huurlijnen ten behoeve van telefonie en dataverkeer zijn goedkoper geworden en de aanleg van een extra huurlijn is uitgesteld waardoor een voordeel is ontstaan van € 56.300,00.

De inhuur van adviesbureaus is voordelig uitgevallen (€ 136.600,00). Er waren dit jaar nauwelijks arbeidsrechtelijke zaken, de realisatie van sanitaire voorzieningen in Haïti is in financiële zin gedeeltelijk doorgelopen naar 2014, de fiscale advisering voor de slibgisting / zandfiltratie is lager uitgevallen en de inhuur voor adviezen in samenwerking met Rijn-Oost was niet geheel nodig.

De kapitaallasten voor dit programma zijn € 311.500,00 voordelig. Het gaat om onder andere de volgende investeringen:

- Vullen informatiesystemen; € 180.000,00 is nog niet geïnvesteerd en er valt voor 2013 een groot bedrag aan afschrijving vrij.
- Automatisering afdelingen en afdeling zuiveren; Beoogd werd om de rioolgemalen van telemetrie te voorzien. Op dit moment zijn er geen exacte plannen gereed en onvoldoende informatie van andere waterschappen om hiermee door te gaan.
- Vervanging Tele- en datacommunicatie; het project thuiswerken en het opslaan van gegevens buiten onze locatie is vertraagd en daardoor is het project in 2013 in gebruik genomen. Planning was 2012.
- Basisregistraties; met name door vertraging bij de wetgever en aanbestedingsdiscussies met omliggende gemeenten heeft dit project vertraging opgelopen; uitvoering is nu in 2014.
- GIS Software; het krediet voor vervanging van het programma Iris zou aanvankelijk in 2013 worden gebruikt, maar is door bestuurlijke discussies vertraagd, implementatie in 2014.

Het onderhoud aan software is voordelig (€ 64.800,00), omdat twee producten van het Waterschapshuis qua onderhoud lager zijn uitgevallen.

De overige diensten door derden zijn voordelig € 86.400,00 omdat de jaarrekening 2012 van GBLT een positief resultaat heeft.

De toegerekende personeelslasten zijn voor dit programma € 134.100,00 voordelig.

Bij uitzendkrachten piekwerkzaamheden is een voordeel van € 65.400,00. Dit heeft twee belangrijke redenen. 1) Het budget is opgenomen voor tijdelijke vervanging van eigen medewerkers welke t.b.v. Unie van Waterschappen worden ingezet. In 2013 is geen gebruik gemaakt van dit budget. 2) Het budget was ook geraamd om expertise in te huren voor technische aangelegenheden op het niveau van DBA maar omdat andere activiteiten een hogere prioriteit hebben gekregen is deze beoogde inhuur nauwelijks aangewend.

Voor onvoorziene uitgaven is € 55.000,00 geraamd. Er is van deze regeling geen gebruik gemaakt en deze gelden vloeien terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 55.000,00.

Ook hebben wij te maken gehad met nadelige factoren. De kosten van ziektevervanging worden vooral bepaald door vervanging van langdurig ziektegevallen, o.a. bij de muskusrattenbestrijding en onderhoud bij de afdeling Waterbeheer. Het gaat veelal om werkzaamheden die behoren bij de primaire taak van het waterschap en volledig en direct vervangen moeten worden. Het nadeel voor ziektevervanging betreft € 124.900,00.

5.3. EXPLOITATIEREKENING 2013 NAAR KOSTENDRAGERS EN TOELICHTING

(bedragen x € 1.000)

		Realisatie 2013	Begroting 2013	Afwijking
	Toel.			
Watersysteembeheer	1	23.650	26.510	2.860
Zuiveringsbeheer	2	18.863	19.717	854
Netto kosten		42.513	46.227	3.714
Kwijtgescholden en oninbaar verklaarde bedragen	3	-889	-788	-101
Gerealiseerde belastingopbrengsten		45.277	45.328	51
Gerealiseerd resultaat voor bestemming		1.875	-1.687	3.563
Toevoegingen aan reserves		-34	-34	0
Nog te bestemmen resultaat (= Toevoegen aan reserves)	4	1.841	-1.722	3.563

In de begroting 2013 wijken de begrote bedragen voor watersysteembeheer en zuiveringsbeheer af ten opzichte van bovengenoemde bedragen. De afwijking wordt veroorzaakt door de toevoeging aan reserves. Voornoemde onderdelen staan in de begroting onder de respectievelijke kostendragers c.q. taken echter worden in de jaarverslaggeving afzonderlijk getoond.

De aansluiting tussen de hierboven genoemde begroting en de begroting 2013 is als volgt:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Saldo
Totale lasten	46.262
Toevoeging aan reserves	34
Saldo baten en lasten	<u>46.227</u>

Het saldo baten en lasten is in overeenstemming met de programmabegroting 2013.

Toelichting op afwijkingen realisatie netto kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013.

- Op de taak Watersysteembeheer is een voordeel behaald van € 2,9 miljoen. Dit voordeel is grotendeels gerelateerd aan onderscheiden hoofdkostensoorten, als volgt te verklaren:

Kosten- en opbrengstsoorten	Afwijking	(V) / (N)
<i>(bedragen x € 1.000)</i>		
Baten vorige dienstjaren	90	(V)
Doorbelastingen	2.776	(V)
Overige diensten door derden	-265	(N)
Overig	<u>259</u>	(V)
	<u>2.860</u>	(V)

Vanuit het OnderhoudsPlan Natte Infrastructuur (OPNI) is het rapport Baggerplan 2011-2020 ontstaan, waarin is aangegeven welke gebieden in welke jaren worden gebaggerd. In het baggerplan 2011-2020 is een baggeropgave vastgesteld van 235 km per jaar (circa 130 000 m3) om alle watergangen met de vastgestelde frequentie binnen een periode van 30 jaar te baggeren. De baggerwerkzaamheden zijn in samenwerking met diverse gemeenten uitgevoerd. Eerst is het onderhoud aan de watergangen voorgefinancierd en op een later moment (baten vorige dienstjaren) terug gekregen van diverse gemeenten, voordeel van € 81.300,00.

De doorbelasting van de personeelslasten, kapitaallasten en overige lasten vanuit de ondersteunende producten is voordelig voor een bedrag van € 2.776.000,00. De personeelslasten zijn toegerekend op basis van de gerealiseerde uren, de kapitaallasten zijn toegerekend op basis van het activum en de overige lasten vanuit de ondersteunende producten zijn gebaseerd op historische gehanteerde verdeelsleutels.

2. Op de taak Zuiveringsbeheer is een voordeel behaald van € 854.000,00. Een verklaring voor dit voordeel is:

Kosten- en opbrengstsoorten (bedragen x € 1.000)	Afwijking (V) / (N)	
Diensten voor derden	121	(N)
Doorbelastingen	322	(V)
Energie	239	(V)
Onderhoud door derden	186	(N)
Overige gebruiks/verbruiksgoederen	292	(V)
Overige diensten door derden	201	(V)
Overig	107	(V)
	<u>854</u>	(V)

Op grensoverschrijdend afvalwater is dit jaar een lagere opbrengst voor diensten voor derden ontstaan van € 0,1 miljoen.

De doorbelasting van de personeelslasten, kapitaallasten en overige lasten vanuit de ondersteunende producten is € 322.000,00 voordelig. De personeelslasten zijn toegerekend op basis van de gerealiseerde uren, de kapitaallasten zijn toegerekend op basis van het activum en de overige lasten vanuit de ondersteunende producten zijn gebaseerd op historische gehanteerde verdeelsleutels.

De elektriciteitskosten zijn vooral voordelig uitgevallen (€ 274.800,00) voor: 1) de RWZI's doordat de procesregeling is geoptimaliseerd en de aangevoerde hoeveelheid vuilvracht is teruggelopen en 2) voor de Energiefabriek Echten, omdat de opgewekte energie voldoende was om de energiefabriek van elektriciteit te voorzien.

Het nadeel op het onderhoud door derden (€ 186.000,00) wordt grotendeels verklaard door de lekkage aan de persleiding Balkbrug–Dedemsvaart, door een leidingbreuk in de persleiding Blauwe Hand–Steenwijk, meer correctief onderhoud aan blowers, voortstuwers, rioolwaterpompen, en slibvoedingspompen.

Per saldo is een voordeel van € 292.000,00 gebruiks/verbruiksgoederen. Het voordeel op de chemicaliën voor de RWZI's wordt onder andere veroorzaakt door gerichte processturing (dosering). Bij de ingebruikname van de Energiefabriek is uitgegaan van een bepaald glycerine verbruik om de slibgisting op temperatuur te houden. Het verbruik van glycerine loopt achter bij de verwachting, mogelijk dat de buitentemperatuur hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. Echter bij de SOI Echten zijn meer chemicaliën verbruikt dan verwacht, omdat de samenstelling van het te ontwateren slib zodanig is gewijzigd, dat voor het ontwateren op de kamerfilterpers meer ijzerchloride nodig was.

Het voordeel op de aankoop van materialen transportsystemen mechanisch-elektrisch is € 50.000,00 voordeliger uitgevallen, omdat de rioolwaterpompen voor Dieverbrug pas in 2014 geleverd zijn. Na inspectie is gebleken dat er minder preventief mechanisch-elektrisch onderhoud noodzakelijk was voor getransporteerd afvalwater Steenwijk en Beilen.

Door de wijziging en verlenging van de overeenkomst voor de verwerking van ontwaterd zuiveringsslib is de slibverwerking op de SOI Echten voordelig uitgevallen.

3. Voor een analyse van de kwijtschelding wordt verwezen naar 4.3.4.4.
4. Nog te bestemmen resultaat bedraagt € 1,8 miljoen. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. Voor het voorstel verwijzen wij naar de toelichting op het Eigen vermogen (zie paragraaf 5.5, toelichting 6 op de jaarrekening) en naar het Vaststellingsbesluit in Hoofdstuk 6.

5.4 EXPLOITATIEREKENING 2013 NAAR KOSTEN- EN OPBRENGSTENSOORTEN

(bedragen x € 1.000)

	Toel.	Realisatie 2013	Begroting 2013	Afwijking
Kosten				
Externe rentelasten	1	2.732	3.079	347
Interne rentelasten		337	247	-90
Afschrijvingen van activa	2	9.685	10.348	663
Salarissen huidig personeel en bestuurders	3	9.486	9.887	401
Sociale premies		2.811	2.776	-35
Overige personeelslasten	4	2.371	2.702	331
Personeel van derden		1.030	987	-43
Uitkeringen voormalig personeel en bestuurders		9	35	26
Duurzame gebruiksgoederen		118	119	1
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	5	1.857	2.248	391
Energie	6	2.430	2.608	178
Huren en rechten		332	412	80
Verzekeringen		144	122	-22
Belastingen		114	107	-7
Onderhoud door derden		4.854	4.793	-61
Overige diensten door derden	7	7.092	7.297	205
Bijdragen aan derden		108	152	44
Toevoegingen aan voorzieningen		57	75	18
Onvoorzien	8	0	160	160
Lasten vorige dienstjaren	9	-177	0	177
Totaal kosten		45.390	48.154	2.764
Opbrengsten				
Externe rentebaten		8	10	-2
Interne rentebaten		289	210	79
Baten in verband met salarissen en sociale lasten		241	187	54
Uitlening van personeel		145	109	36
Verkoop van grond en (duurzame en overige) goederen	10	712	0	712
Opbrengst grond, water, eigendom		129	94	35
Diensten voor derden	11	383	486	-103
Bijdragen van derden		268	165	103
Onttrekkingen aan voorzieningen		100	113	-13
Geactiveerde lasten		484	552	-68
Baten vorige dienstjaren	12	118		118
Totaal opbrengsten		2.877	1.926	951
Saldo kosten en opbrengsten				
Onttrekkingen aan reserves		1.841	-1.722	3.563
Toevoegingen aan reserves		34	34	0
Te dekken door omslag	13	-44.388	-44.540	-152

Toelichting op afwijkingen kosten 2013 in relatie tot de begroting 2013 (gebaseerd op een selectie aan afwijkingen)

1. Om de liquiditeitspositie in 2013 te verbeteren zijn een aantal kasgeldleningen en een vaste geldlening aangetrokken. Gelet op het gerealiseerde investeringsvolume in 2013 (€ 9,4 miljoen werkelijk tegenover € 20,0 miljoen begroot) en de aangetrokken vaste geldlening van € 17,0 miljoen zijn de rente in rekening-courant opgenomen gelden en rente van vaste geldleningen voor een bedrag van € 347.000,00 lager uitgevallen dan de begroting. De lagere rentelasten van vaste geldleningen, geldmiddelen voor de lange termijn, worden veroorzaakt door 2 factoren:
 - Een geldlening aangetrokken voor € 17,0 miljoen, begroot was € 25,0 miljoen; het bedrag is voldoende in relatie tot de liquiditeit en kasgeldlimiet.
 - Het rentepercentage is lager uitgekomen dan waarmee in de begroting is rekening gehouden (3% begroting tegen 0,80% werkelijk).

2. In 2013 zijn enkele investeringen extra afgeschreven voor een bedrag van € 157.000,00. Dit bedrag betreft o.a. extra afschrijving van activa in verband met niet meer gebruikte dienstgebouwen op de RWZI Steenwijk, huisvesting (vervallen districtskantoren) en ultrasone installatie (band dikker is hiervoor in de plaats gekomen) op de RWZI Meppel.
 Naast deze extra kosten is er een voordeel op de afschrijvingslasten gerealiseerd van € 820.000,00. Het gaat om de volgende investeringen die hieraan hebben bijgedragen:
 - Uitvoering waterbodemsanering 2011-2012; sanering van de passantenhaven Steenwijk en stadsvijvers Hoogeveen. Omdat sanering van de stadsvijvers Hoogeveen niet was voorzien was een nieuwe samenwerkingsovereenkomst nodig. Hierdoor is de uitvoering uitgelopen en heeft financiële afwikkeling in de loop van 2013 plaatsgevonden.
 - Maaiharkcombinatie. Er zijn in 2013 twee trekkers aangeschaft, maar de activering en afschrijving vindt in 2014 plaats, gepland was 2013.
 - Persleiding Westerbork – Beilen. Ten opzichte van de raming zijn de volgende grote voordelige afwijkingen geconstateerd: Diverse aanneemsommen zijn fors lager uitgekomen dan de raming. De grondwaterbelasting (rijksbelasting) op onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012. De vergoeding aan de eigenaren is verrekend conform "vernieuwde" Ito-systematiek. Ook kleinere posten als "interne uren" zijn door het uitblijven van meer werken en onvoorziene omstandigheden (fors) lager uitgevallen dan begroot. Noemenswaardige onvoorziene omstandigheden hebben zich tijdens de uitvoering van het werk niet voor gedaan.
 - Vullen informatiesystemen; € 180.000,00 is nog niet geïnvesteerd en daardoor valt voor 2013 een groot bedrag aan afschrijving vrij.
 - Automatisering afdelingen en afdeling zuiveren; rioolgemalen van telemetrie te voorzien. Op dit moment zijn er geen exacte plannen gereed en onvoldoende informatie van andere waterschappen om hiermee door te gaan.
 - RWZI Beilen, hydraulische en biologische uitbreiding. Er is ± € 900.000,00 ten opzichte van de raming overgehouden doordat er maar voor 6% i.p.v. 10% voor onvoorzien wordt aangesproken en omdat de grondwaterbelasting op het onttrekken van grondwater is afgeschaft per 2012.
 - Onderzoek naar frictiekosten bij overdracht n.a.v. bestuursakkoord water is vervallen.
 - Vervanging Tele- en datacommunicatie. Het project thuiswerken en het opslaan van gegevens buiten onze locatie is vertraagd en daardoor is het project in 2013 in gebruik genomen. Planning was 2012.
 - Gemeente Westerveld, VAM Mera en Noordermaten. De bijdrage aan de VAM Mera is ingetrokken, omdat er geen sprake is van aanleg van riolering.
 - Buitenvaart I. De uitvoering van de grondverwerving voor het bedrijventerrein heeft vertraging opgelopen. De bedoeling is dat op het bedrijventerrein de waterhuishouding wordt geregeld voor het bergen van water. De gemeente is aangeschreven met de vraag of het bedrijventerrein verder ontwikkeld wordt. Zij krijgen nog tot mei 2016 de tijd om dit voor elkaar te krijgen.
 - Gemeente de Wolden, bijdrage Afkoppelen Ansen-Zuid. Het verhard oppervlak wordt afgekoppeld van de gemengde riolering. De maatregelen worden getroffen door de gemeente de Wolden, maar hebben niet plaatsgevonden in 2013. Voorzien wordt 2014.
 - Basisregistraties. Met name door vertraging bij de wetgever en aanbestedingsdiscussies met omliggende gemeenten heeft dit project vertraging opgelopen; uitvoering nu in 2014.
 - GIS Software. De vervanging van het programma Iris zou aanvankelijk in 2013 worden gebruikt, maar is door bestuurlijke discussies vertraagd, implementatie vindt in 2014 plaats.

3. De salarissen huidig personeel zijn vooral voordelig uitgekomen omdat vacatureruimte (nog) niet structureel is ingevuld.

4. De overige personeelslasten zijn € 331.000,00 voordelig uitgevallen. Een aantal redenen ligt hier aan ten grondslag. 1. Het Individueel Keuze Budget (vakantiegeld, bovenwettelijke vakantiedagen, extra verlofdagen voor bijvoorbeeld dienstjaren, bruto eenmalige uitkering en een bijdrage voor bijzonder verlof.) is lager uitgevallen (€ 97.100,00) ten opzichte van de raming omdat voor niet vervulde vacature ruimte dit deel vrijvalt. 2. Er zijn minder kosten (€ 40.700,00) gemaakt bij het vervullen van vacatures dan voorzien. Het aantal vacatures binnen ons waterschap is relatief laag en steeds vaker wordt gezocht naar talenten binnen de eigen organisatie of in het kader van samenwerking binnen de waterschappen. 3. De restant aan verlofuren van medewerkers in 2013 zijn ten opzichte van 2012 gedaald met 15% naar 15.435 uren. Hierdoor is de schuld aan de medewerkers afgenomen van € 362.500,00 naar € 300.000,00. 4. Ten behoeve van het calamiteiten zorgsysteem is in 2013 minder uitgegeven dan begroot, aangezien eigen mensen ingezet worden tijdens oefeningen en er worden minder externe bureaus ingeschakeld. De kosten van cursussen dalen ook (€ 67.100,00) door het gezamenlijk oefenen met de Rijn-Oost waterschappen.
5. De Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen zijn € 391.000,00 voordelig. Het voordeel van € 204.300,00 op de chemicaliën voor de RWZI's wordt o.a. veroorzaakt door gerichte processturing (dosering). Bij de ingebruikname van de Energiefabriek is een inschatting gemaakt van een hoeveelheid glycerineverbruik om de slibgisting op temperatuur te houden. Het verbruik van glycerine loopt achter bij de verwachting, mogelijk dat de buitentemperatuur hierin een belangrijke rol heeft gespeeld. Bij de SOI Echten zijn echter meer chemicaliën verbruikt dan verwacht, omdat de samenstelling van het te ontwateren slib zodanig is gewijzigd. Het voordeel op de aankoop van materialen transportsystemen mechanisch-elektrisch is voordelig uitgevallen voor € 50.000,00, omdat de rioolwaterpompen voor Dieverbrug pas in 2014 geleverd zijn. Na inspectie is gebleken dat er minder preventief mechanisch-elektrisch onderhoud noodzakelijk was voor getransporteerd afvalwater Steenwijk en Beilen. Het was niet nodig om dit jaar damwand te vervangen, waardoor € 23.700,00 van het budget voor aankoop van materialen voor watergangen niet is aangewend.
6. De energie is € 178.000,00 voordeliger uitgevallen. De elektriciteitskosten zijn vooral voordelig uitgevallen voor de zuiveringsinstallaties doordat de procesregeling is geoptimaliseerd en de aangevoerde hoeveelheid vuilvracht is teruggelopen. De elektriciteitskosten voor de Energiefabriek Echten zijn voordelig uitgevallen, omdat de opgewekte energie voldoende was om de energiefabriek van elektriciteit te voorzien. Het voordeel van de elektriciteit betreft € 316.600,00. Vanaf eind 2012 geldt voor alle gasolie hetzelfde tarief. Er is geen onderscheid meer in rode en witte gasolie, met als gevolg dat de kosten veel hoger uitvallen. Ook zijn de mobiele gasolietanks diverse malen door vandalen afgetapt c.q. de brandstof gestolen. In totaal bedraagt het nadeel € 92.400,00.
7. De Overige diensten door derden is per saldo € 205.000,00 voordelig.
Voordelig € 646.700,00:
 - Slibverwerking op de SOI Echten € 194.000,00; door de wijziging en verlenging van de overeenkomst voor de verwerking van ontwaterd zuiveringsslib.
 - Inhuur van adviesbureaus € 164.100,00; er waren nauwelijks arbeidsrechtelijke zaken dit jaar, geen externe ondersteuning is nodig geweest voor waterketenbeleid, de realisatie van sanitaire voorzieningen in Haïti is in financiële zin gedeeltelijk doorgelopen naar 2014, de fiscale advisering voor de slibgisting / zandfiltratie is lager uitgevallen, Groot Salland heeft minder werk verricht voor het beheerplan waterkeringen, meer werk is verricht door trainees, studenten en samen met Rijn-Oost, inhuur van bureaus is ten laste van projecten gekomen bijvoorbeeld het Deltaprogramma en Ondersteuning Saneringsonderzoek en -plannen waterbodems.
 - Kosten laboratoriumonderzoek € 58.600,00; Het voordeel wordt veroorzaakt door het terugbrengen van de bemonsteringsfrequentie, er wordt nu conform het Nationaal Standaard programma bemonsterd. Er is weer scherp gekeken naar de aantallen monsters en tarieven van analyses.
 - Afvoer van afval, vuil en reststoffen € 46.900,00; Er hebben zich geen calamiteiten voorgedaan.
 - Gegevensverstrekking door derden kadaster € 43.400,00; was dubbel in de begroting opgenomen.
 - Reis- en verblijfkosten € 39.470,00; Mede door aanschaf van bedrijfsauto's en meer aandacht en stimulering van het OV.
 Nadelig: € 441.700,00:
 - Bijdrage exploitatie waterkering € 214.600,00; Wordt veroorzaakt door (niet geraamde) eenmalige investeringskosten balgstuw Ramspol vanaf 2006 - heden. De investeringskosten hebben te maken met faalkans, doekligging, di-bijdragen en gefaseerde vervanging besturingssysteem.
 - Telefoonkosten € 98.400,00; Er zijn extra kosten gemaakt o.a. door uitbreiding van getelemetreerde objecten voor het peilbeheer. Ook zijn de weersomstandigheden dusdanig geweest (hoge afvoer in de beginmaanden en in de zomermaanden veel aanvoer) waardoor de onderstations vaker hebben gecommuniceerd. En er zijn hogere telefoonkosten gemaakt voor de centrale huisvesting.

- Bijdrage kosten aanvoer / afvoer water € 53.000,00; Betreft een eenmalige bijdrage aan de provincie Overijssel voor de renovatie van de Erica- en Oranjesluis in het Oranjekanaal. Conform het Waterakkoord Drenthe 1994 moet het waterschap bijdragen in de kosten van de renovatie voor zover het de wateraanvoer betreft.
8. Voor onvoorziene uitgaven is € 160.000,00 geraamd. Van de post “onvoorzien” mag uitsluitend gebruik worden nadat en voor zover is vastgesteld dat binnen de vastgestelde ramingen van de programma’s in de programmabegroting 2013 waarop de betreffende lasten betrekking hebben hiervoor geen middelen beschikbaar zijn. Gelet op het feit dat in de begrotingsuitvoering binnen de programma’s afdoende ruimte beschikbaar is gebleken, is van deze regeling geen gebruik gemaakt en vloeien deze gelden terug naar de exploitatie. Dit resulteert in een voordeel van € 160.000,00.
 9. De Lasten vorige dienstjaren zijn voordelig onder andere doordat de jaarrekening 2012 van GBLT een positief resultaat van € 97.700,00 heeft. Van de verzekeringsmaatschappij Onderlinge Verzekering en Overheid hebben wij een eenmalige uitkering (€ 32.000,00) van het eigen vermogen ontvangen, omdat zij zijn overgenomen door Achmea. Vanuit het Waterschapshuis is de financiële afrekening over de jaren 2010 t/m 2012 (€ 49.000,00) geëffectueerd. Dit heeft geresulteerd in een voor het waterschap positief resultaat. Door herberekening van de consumentenprijsindex en de hierop volgende correctie van de voorschotprijs voor de afvoer van slibkoek naar GMB is 2012 voordelig (€ 39.500,00) afgerekend.
 10. De verkoop van diverse (pachtvrije) percelen leverde een boekwinst van € 538.000,00 op. Vanwege de verkoop van buiten gebruik gestelde tractiemiddelen is een voordeel ontstaan van € 77.600,00. Wij hebben diverse rioolgemalen aan de gemeente Steenwijkerland overgedaan, voordeel betreft € 50.600,00. Aan Wetterskip Fryslân en waterschap Rivierenland zijn de rechten van de door ons ontwikkelde mura-applicatie verkocht, voordeel betreft € 43.300,00.
Gelet op het besluit om de bestemmingsreserve gronden te maximaliseren op € 750.000,00 (zie ook punt 6 in de toelichting op de balans, specifiek het eigen vermogen) en omdat het alleen om een opbrengst gaat, wordt het meegenomen in de exploitatie en gaat deze opbrengst van grond niet via de bestemmingsreserve. Het uiteindelijke resultaat vloeit middels bestemming naar de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie.
 11. Door voornamelijk nieuwe verrekenmethodiek voor grensoverschrijdend afvalwater zijn de diensten voor derden € 102.500,00 nadelig.
 12. Vanuit het OnderhoudsPlan Natte Infrastructuur (OPNI) is het rapport Baggerplan 2011-2020 ontstaan, waarin is aangegeven welke gebieden in welke jaren worden gebaggerd. In het baggerplan 2011-2020 is een baggeropgave vastgesteld van 235 km per jaar (circa 130 000 m3) om alle watergangen met de vastgestelde frequentie binnen een periode van 30 jaar te baggeren. De baggerwerkzaamheden zijn in samenwerking met diverse gemeenten uitgevoerd. Wij hebben het onderhoud aan de watergangen eerst voorgefinancierd en op een later moment terug gekregen van diverse gemeenten. De kosten voor het baggeren zijn gemaakt in de kostensoort Onderhoud door derden.
 13. De te dekken omslag per taak bedraagt:

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Watersysteembeheer	24.956	25.212	-256
Zuiveringsheffing	19.432	19.328	104
Te dekken omslag	44.388	44.540	-152

De opbouw van de belastingopbrengst per taak kan als volgt worden weergegeven:

Watersysteembeheer
(bedragen x € 1.000)

	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Inwoners	9.179	9.181	-2
Gebouwd	11.680	11.774	-94
Agrarisch ongebouwd	4.419	4.538	-119
Bos en natuur	76	76	0
Verontreinigingsheffing	4	0	4
Kwijtschelding	-413	-357	-56
Correcties voorgaande jaren	11	0	11
Totaal	24.956	25.212	-256

Zuiveringsbeheer

(bedragen x € 1.000)	Rekening 2013	Begroting 2013	Vershil
Bedrijven	5.999	5.966	33
Huishoudens	13.713	13.638	75
Grensoverschrijdend afvalwater	267	155	112
Kwijtschelding	-476	-431	-45
Correcties voorgaande jaren	-71	0	-71
Totaal	19.432	19.328	104

5.5 BALANS PER 31 DECEMBER 2013 EN TOELICHTING

Balans per 31 december 2013 (voor resultaatbestemming)

(bedragen x € 1.000)

	Toel.	31 december 2013	31 december 2012
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	6.908	7.751
Materiële vaste activa	2	106.883	106.308
Financiële vaste activa	3	220	261
<i>Som der vaste activa</i>		114.011	114.320
Vlottende activa			
Liquide middelen			
- Kassaldi		1	1
- Banksaldi		25	7
Kortlopende vorderingen	4	8.906	2.189
Overlopende activa	5	2.637	2.941
<i>Som der vlottende activa</i>		11.569	5.138
Totaal activa		125.581	119.458
Vaste passiva			
<i>Eigen vermogen</i>			
- Algemene reserves		1.394	1.360
- Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie		6.586	6.445
- Overige bestemmingsreserves		750	750
- Nog te bestemmen resultaat		1.841	141
<i>Totaal eigen vermogen</i>	6	10.571	8.696
Voorzieningen	7	1.846	1.939
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar	8	92.248	88.649
<i>Som der vaste passiva</i>		104.665	99.284
Vlottende passiva			
Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar	9	17.089	16.578
Overlopende passiva	10	3.827	3.596
<i>Som der vlottende passiva</i>		20.916	20.174
Totaal passiva		125.581	119.458

TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING 2013

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening 2013 is opgesteld met inachtneming van de voorschriften vastgelegd in hoofdstuk 4 van het "Waterschapsbesluit" en de Regeling Beleidsvoorbereiding en Verantwoording Waterschappen.

Vaste Activa

De waardering van de vaste activa heeft plaatsgevonden op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met subsidies / bijdragen van derden en met de gecumuleerde afschrijvingen en eventuele duurzame waardeverminderingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

In de vervaardigingsprijs is opgenomen de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. Een redelijk deel van de kosten van de ondersteunende diensten van het waterschap kan in de vervaardigingsprijs worden opgenomen.

De investeringen worden afgeschreven op basis van de lineaire afschrijvingsmethode. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het activum en met inachtneming van de verwachte gebruiksduur of nuttigheidsduur.

Per 2013 wordt er voor de in gebruik name van een actief niet meer uitgegaan van een in gebruik name per maand, maar per jaar. Hiermee was in de begroting 2013 al rekening gehouden. (stelselwijziging) Beter en eerder in het jaar inzicht hebben op de afschrijvingslasten waren de redenen om deze stelselwijziging door te voeren. Hierdoor liggen de afschrijvingen in 2013 € 631.000,00 lager dan in het oude stelsel.

Immateriële vaste activa

De kosten voor onderzoek en ontwikkeling worden geactiveerd indien:

- de investering naar verwachting technisch uitvoerbaar is;
- de investering in de toekomst nut zal genereren;
- de uitgaven die worden toegerekend aan de investering betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien sprake is van een investering door een derde, de investering bijdraagt aan de publieke taak, de derde partij zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen en de bijdrage kan worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of het waterschap Reest en Wieden anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De afschrijvingstermijn voor immateriële vaste activa bedraagt maximaal 5 jaar. In een aantal gevallen wordt hiervan afgeweken. Dit geldt vooral voor immateriële vaste activa waartegenover bezittingen staan die in beheer en onderhoud komen van het waterschap. In dat geval wordt een relatie gelegd met de soort investering.

De belangrijkste afschrijvingstermijnen ter zake de immateriële vaste activa zijn als volgt:

	Aantal jaren
Kosten onderzoek en ontwikkeling	5
Bijdragen aan derden waar een materieel actief tegenover staat maar niet in beheer en onderhoud *	5
Betaalde afkoopsommen aan derden	5
Overige immateriële vaste activa	5

* = indien het bijdragen aan derden betreft waar een actief tegenover staat en in beheer en onderhoud is van het waterschap, bedraagt de afschrijvingstermijn 25 jaar.

Materiele vaste activa

De belangrijkste afschrijvingstermijnen ter zake de materiële vaste activa zijn als volgt:

	Aantal jaren
Gronden, aanleg en verbreding van schouwpaden	nihil
Vervoermiddelen	7
Machines, apparaten en werktuigen	7-15
Bedrijfsgebouwen (inclusief woonruimten)	10-40
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5-35
Overige materiele vaste activa	4-10

Financiële vaste activa

Onder de post 'Financiële vaste activa' zijn de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank en de verstrekte hypotheeklen aan personeel opgenomen en tegen nominale waarde gewaardeerd. Voor de bepaling van de boekwaardes zijn aangegane verplichtingen niet in de gerealiseerde uitgaven van de investeringen meegenomen. Indien noodzakelijk is rekening gehouden met een aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

VLottende Activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Ter zake de vlottende activa is eventueel rekening gehouden met een aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Vaste passiva

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde behalve de voorzieningen voor arbeidsgerelateerde verplichtingen (pensioenen en jubilea-uitkeringen) die tegen contante waarde zijn opgenomen.

De voorziening voor pensioenen en uitkeringen oud-bestuurders is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

- rekenrente 2,432%
 - AG-sterftetabels 2000-2005, ontleend aan GBM/GBV 2000-2005 met de leeftijdsterugstellingen:
 - * 5 jaar voor mannelijke deelnemers
 - * 3 jaar voor vrouwelijke deelnemers
 - * 1 jaar voor de vrouwelijke partner van mannelijke deelnemers
 - * 3 jaar voor de mannelijke partner van vrouwelijke deelnemers
- leeftijdverschil man-vrouw = $x - y = 3$

De voorziening voor jubilea-uitkeringen is een voorziening voor alle uit hoofde van de geldende arbeidsvoorwaarden opgebouwde rechten van werknemers en bestuursleden van het waterschap op jubilea-uitkeringen voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. De voorziening is bepaald naar beste schatting voor de huidige werknemers en bestuurders, waarbij rekening wordt gehouden met de blijf kans. De zo ontstane geschatte kasstromen zijn vervolgens contant gemaakt.

VLottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van nominale waarde gewaardeerd.

Grondslagen ter bepaling van het resultaat

De lasten en baten zijn tegen nominale waarde opgenomen en zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Eventuele afwikkelingsverschillen over voorgaande jaren worden verantwoord in het jaar waarin deze verschillen blijken.

De baten in een begrotingsjaar zijn inkomsten die in dat jaar of in een ander jaar hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden, maar die op het begrotingsjaar betrekking hebben, omdat hetzij de uitvoering van een taak die tot opbrengsten leidde in het begrotingsjaar plaatsvond, hetzij omdat het voordeel in het begrotingsjaar plaatsvond. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin ze voorzienbaar zijn. Winsten worden slecht genomen zodra ze zijn gerealiseerd.

Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur. Als startmoment voor de afschrijving geldt de datum van ingebruikneming van het actief. Afschrijvingen vinden plaats onafhankelijk van het resultaat van het begrotingsjaar.

ACTIVA

Vaste activa

1. Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa kan worden onderscheiden in werken die in exploitatie zijn en onderhanden werken.

De post immateriële vaste activa wordt, in totalen en verdeeld in exploitatie en onderhanden werken, onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Activa in exploitatie genomen	6.328	5.305
Onderhanden werken	580	2.444
Totaal	6.908	7.749

De post immateriële vaste activa, in exploitatie genomen, wordt onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Kosten onderzoek en ontwikkeling	536	461
Bijdragen aan activa in eigendom van:		
- overheden	3.936	3.565
- overigen	139	11
Betaalde afkoopsommen aan derden	-	-
Overige immateriële vaste activa	1.717	1.268
Totaal	6.328	5.305

Onder de post onderzoek en ontwikkeling zijn o.a. opgenomen waterbeheersplannen en saneringsonderzoek.

De boekwaarde van de onderhanden werken is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Kosten onderzoek en ontwikkeling	271	274
Bijdragen aan activa in eigendom van:		
- overheden	-70	73
- overigen	0	144
Overige immateriële vaste activa	379	1.953
Totaal	580	2.444

Het verloop van de immateriële vaste activa, in exploitatie genomen, kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

	Kosten onderzoek en ontwikkeling	Bijdragen aan activa in eigendom	Betaalde afkoop- sommen aan derden	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	461	3.576		1.268	5.305
Mutaties in het begrotingsjaar:					
- uitgaven derden	24	1.148	-	131	1.303
- bijdragen derden				-762	-762
- interne vermeerderingen	239	358	-	1.683	2.280
- afschrijvingen	-188	-1.023		-589	-1.800
Saldo	75	483		463	1.021
Boekwaarde per 31 december 2013	536	4.059		1.731	6.328

Het verloop van de onderhanden werken is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

	Kosten onderzoek en ontwikkeling	Bijdragen aan activa in eigendom	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	274	217	1.953	2.444
Mutaties in het begrotingsjaar:				
- uitgaven derden	251	320	109	680
- bijdragen derden	-15	-249	-	-264
- overboeking onderhanden werken	-239	-358	-1.683	-2.280
Saldo	-3	-287	-1.574	-1.864
Boekwaarde per 31 december 2013	271	-70	379	580

2. Materiële vaste activa

De post materiële vaste activa kan worden onderscheiden in werken die in exploitatie zijn en onderhanden werken.

De post materiële vaste activa wordt, in totalen en verdeeld in exploitatie en onderhanden werken, onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Activa in exploitatie genomen	105.806	96.552
Onderhanden werken	1.077	9.756
Totaal	106.883	106.308

De boekwaarde van de werken die in exploitatie zijn, kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Gronden en terreinen	1.484	1.073
Vervoermiddelen	446	437
Machines, apparaten en werktuigen	2.367	2.196
Bedrijfsgebouwen (inclusief woonruimten)	5.096	4.805
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:		
- waterkeringen	266	285
- watergangen, waterkwantiteitskunstwerken	21.580	20.851
- zuiveringstechnische werken	73.632	65.857
- vaarwegen en havens	-	-
Overige materiele vaste activa	935	1.048
Totaal	105.806	96.552

De boekwaarde van de onderhanden werken is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Gronden en terreinen	64	-
Vervoermiddelen	-	-
Machines, apparaten en werktuigen	-	-
Bedrijfsgebouwen		181
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:		
- waterkeringen	28	-
- watergangen, waterkwantiteitskunstwerken	82	1.248
- zuiveringstechnische werken	541	8.056
Overige materiele vaste activa	362	271
Totaal	1.077	9.756

Het verloop van de werken in exploitatie kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Vervoer- middelen	Machines, apparaten en werktuigen	Bedrijfs- gebouwen (incl. woon- ruimten)	Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	1.073	437	2.196	4.805	86.993	1.048	96.552
Mutaties in het begrotingsjaar:							
- uitgaven derden	433	124	617	469	6.276	154	8.073
- bijdragen derden	-	-	-	0	-474	-4	-478
- interne vermeerderingen	-	-	-	181	9.311	52	9.544
- afschrijvingen	-22	-115	-446	-359	-6.628	-315	-7.885
- overige verminderingen	-	-	-	-	-	-	-
Saldo	-411	9	171	291	8.485	113	9.254
Boekwaarde per 31 december 2013	1.484	446	2.367	5.096	95.478	935	105.806

Het verloop van de onderhanden werken is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Gronden en terreinen	Machines, apparaten en werktuigen	Bedrijfs- gebouwen (incl. woon- ruimten)	Grond-, weg- en waterbouw- kundige werken	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 31 december 2012	0	0	181	9.304	271	9.756
Mutaties in het begrotingsjaar:						
- uitgaven derden	365	-	-	5.889	143	6.397
- bijdragen derden	-	-	-	-5.231	-	-5.231
- verkoop	-301	-	-	-	-	-301
- overboeking onderhanden werken	-	-	-181	-9.311	-52	-9.544
Saldo	64	0	0	-8.653	91	8.679
Boekwaarde per 31 december 2013	64	0	0	651	362	1.077

Afschrijvingen

Afschrijving van de activa als gevolg van investeringen door Reest en Wieden vindt plaats vanaf het moment dat het object in gebruik wordt genomen en met inachtneming van de vastgestelde afschrijvingstermijn. Aanvullende investeringen op objecten worden afgeschreven over de resterende afschrijvingstermijn van de oorspronkelijke investering.

Voor een toelichting op de lopende projecten verwijzen wij naar paragraaf 4.3.8.4 Lopende projecten en de bijlagen bij de jaarrekening 2013.

3. Financiële vaste activa

Het verloop in de financiële vaste activa kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	Deelnemingen	Leningen aan ambtenaren	Totaal
Stand per 31 december 2012			
- aanschafprijs	79	182	261
- cumulatieve verminderingen	-	-	-
Boekwaarde	79	182	261
Mutaties in het begrotingsjaar:			
- aflossingen	-	-41	-41
Saldo	-	-41	-41
Stand per 31 december 2013			
- aanschafprijs	79	141	220
- cumulatieve verminderingen	-	-	-
Boekwaarde	79	141	220

De post deelnemingen omvat de deelneming in het aandelenkapitaal van de Nederlandse Waterschapsbank NV te Den Haag. Deze deelneming omvat 648 aandelen A van € 115 nominaal (€ 74.520,00) die volledig volgestort zijn evenals 37 aandelen B van € 460,00 (€ 4.425,00) die voor 26% zijn volgestort. De leningen betreffen hypotheekleningen verstrekt aan (voormalig) ambtenaren.

Vlottende activa

4. Kortlopende vorderingen

Kortlopende vorderingen bestaan uit de volgende posten:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Vorderingen op belastingdebiteuren	2.105	1.646
Vorderingen als gevolg van subsidies en bijdragen	5.765	216
Overige vorderingen	1.036	327
Totaal	8.906	2.189

De kortlopende vorderingen zijn op balansdatum direct opeisbaar. Op de kortlopende vorderingen is een bedrag van € 270.000,00 (2012: € 269.000,00) in mindering gebracht voor oninbaarheid.

5. Overlopende activa

De overlopende activa kunnen worden onderscheiden in:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Overige nog te ontvangen bedragen	2.566	2.031
Vooruitbetaalde kosten	29	664
Overlopende activa	42	246
Totaal	2.637	2.941

Deze bedragen hebben het karakter van op balansdatum "overlopende posten", die in 2014 en volgende jaren functioneel geboekt of verrekend zullen worden.

PASSIVA

Vaste passiva

6. Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit diverse reserves. Reserves dienen te worden onderverdeeld in de algemene reserves, egaliseringsreserves en overige bestemmingsreserves. De algemene reserve is ter dekking van grote tegenvallers waaraan door het Algemeen Bestuur van het waterschap Reest en Wieden geen voorafgaande specifieke bestemming is gegeven. De overige bestemmingsreserves hebben een vooraf bepaalde bestemming. Aangezien deze bestemming ook weer zonder meer teruggedraaid kan worden, behoren bestemmingsreserves tot het (vrij beschikbare) eigen vermogen. De bestemmingsreserve mag niet worden ingezet voor toekomstige investeringen. De egaliseringsreserves worden primair gebruikt voor tariefafvlakking.

Hieronder volgt een verloop per onderscheiden onderdeel van het eigen vermogen.

Algemene reserves

(bedragen x € 1.000)

Saldo per 31 december 2012	1.360
Interne vermeerderingen	34
Saldo per 31 december 2013	1.394

Ultimo 2013 is € 34.000,00 toegevoegd aan de algemene reserves. Voornoemde toevoeging is als interne vermeerdering vermeld in het overzicht en is een indexering van 2,5% hetgeen overeenkomstig de begroting van 2013 is.

Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

(bedragen x € 1.000)

Saldo per 31 december 2012	6.445
Bestemming van het resultaat over begrotingsjaar 2012	141
Saldo per 31 december 2013	6.586

De bestemming van het resultaat over begrotingsjaar 2012 is conform het besluit in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 25 juni 2013. De bestemming en goedkeuring zijn in overeenstemming met het voorstel resultaatbestemming van het Dagelijks Bestuur in de jaarrekening over 2012, gedateerd 4 juni 2013.

Overige bestemmingsreserves

(bedragen x € 1.000)

Saldo per 31 december 2012	750
Interne vermeerderingen	-
Interne verminderingen	-
Saldo per 31 december 2013	750

De overige bestemmingsreserves hebben als bestemming gronden. Deze reserve is in 2002 in het leven geroepen. Hierin zijn de opbrengsten opgenomen die verkregen zijn door verkoop van gronden, andere objecten en melkquota om deze te reserveren voor eventuele toekomstige aankoop van gronden.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 29 november 2011, is het besluit genomen de “Overige bestemmingsreserves”, specifiek de bestemmingsreserve gronden, te maximeren op € 750.000,00.

Nog te bestemmen resultaat

(bedragen x € 1.000)

Saldo per 31 december 2012	141
Bestemming van het resultaat over begrotingsjaar 2012	-141
Nog te bestemmen resultaat 2013	1.841
Saldo per 31 december 2013	1.841

In het vaststellingsbesluit zal het Algemeen Bestuur worden verzocht goedkeuring te geven aan het bestemmen en het toevoegen van het “nog te bestemmen resultaat 2013” ten bedrage van € 1.841.412,08 ten gunste van de egaliseringsreserves. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening 2013 verwerkt.

7. Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Voorziening voor arbeidsgelateerde verplichtingen	1.846	1.939
Totaal	1.846	1.939

De voorziening voor arbeidsgelateerde verplichtingen bestaat uit verplichtingen uit hoofde van pensioenen en jubilea-uitkeringen.

Het verloop in de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)

	Pensioenen	Jubilea- uitkeringen	Overige	Totaal
Saldo per 31 december 2012	1.615	324	-	1.939
Vermeerderingen als gevolg van rentetoevoeging	48	-	-	48
Overige interne vermeerderingen	27	30	-	57
Interne verminderingen	-	-	-	-
Externe verminderingen	-158	-40	-	-198
Saldo per 31 december 2013	1.532	314	-	1.846

Pensioenen

Gedeputeerde Staten van Overijssel en Drenthe hebben bij besluit van mei 2000, nummer WB/2000/1495, de uitkering- en pensioenverordening van de leden van het Dagelijks Bestuur voor de waterschappen in Drenthe vastgesteld. Aan de voorziening zijn onttrokken de uitkeringen van de voormalige voorzitters en oud dagelijks bestuursleden, in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of het recht hebben op uitkering van wachtgeld. De volledig actuarieel berekening heeft plaatsgevonden per 1-1-2013 en vindt gedeeltelijk per jaar plaats.

8. Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	90.668	87.069
- overige binnenlandse sectoren	1.580	1.580
Totaal	92.248	88.649

De totale rentelast voor het jaar 2013 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 2.713.455,00 (2012: € 2.812.379,00).

Voor de verstrekte onderhandse leningen zijn geen zekerheden verstrekt.

Het verloop in de vaste schulden, zijnde onderhandse leningen, kan als volgt worden weergegeven:

(bedragen x € 1.000)	Totaal
Saldo per 31 december 2012	88.649
Vermeerderingen	17.000
Verminderings als gevolg van gewone aflossingen:	-13.401
Saldo per 31 december 2013	92.248

De aflossingsverplichting voor het begrotingsjaar 2014 bedraagt € 18.837.076,00. De gemiddelde rentevoet en resterende looptijd, beide als gewogen gemiddelde berekend, bedragen 3,05% respectievelijk 6,2 jaar.

Vlottende passiva

9. Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

Onder de netto vlottende schulden zijn opgenomen:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Kasgeldlening	0	6.500
Debetsaldo Nederlandse Waterschapsbank	12.178	6.980
Schulden aan leveranciers	3.983	2.223
Te betalen belastingen, sociale en pensioenpremies	928	875
Totaal	17.089	16.578

De kortlopende middelen zijn aangetrokken in de vorm van geldleningen en kredietlimiet op rekening courant. De middelen zijn aangetrokken via de kapitaalmarkt en bij de huisbankier van het waterschap de Waterschapsbank. Hierop is de kasgeldlimiet van toepassing zoals toegelicht in § 4.3.6.2.

De kasgeldlening en het debetsaldo van de Nederlandse bank tezamen worden gezien als kort geld. Om optimaal te profiteren van de lage rente op kort geld maken wij gebruik van de ruimte in de wet Fido. Gedurende maximaal twee kwartalen overschrijdt de netto vlottende schuld de kasgeldlimiet. Bij overschrijding langer dan drie kwartalen is melding aan de toezichthouders (provincie) noodzakelijk. Ultimo 2012 is naast het debetsaldo op rekening courant ook kortlopend kasgeld tegen zeer aantrekkelijke rente aangetrokken. Deze is in 2013 afgelost.

10. Overlopende passiva

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als worden gespecificeerd:

(bedragen x € 1.000)	Boekwaarde per 31 december 2013	Boekwaarde per 31 december 2012
Nog te betalen bedragen	2.332	3.293
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.495	303
Totaal	<u>3.827</u>	<u>3.596</u>

11. Niet in de balans opgenomen langlopende financiële verplichtingen

Er zijn door het waterschap langlopende financiële verplichtingen aangegaan ter zake van huur van gebouwen. De verplichting bedraagt per jaar € 87.500,00 met een looptijd van 3 jaar.

6. VASTSTELLINGSBESLUIT

VERKLARINGEN EN BESLUIT WATERSCHAP REEST EN WIEDEN

Aldus opgemaakt door het hoofd van de afdeling Financiën van het waterschap Reest en Wieden te Meppel, op 4 juni 2014.

Afdelingshoofd Financiën,

N. Kuper

Het Dagelijks Bestuur van het waterschap Reest en Wieden verklaart, dat de jaarrekening 2013 ingevolge het tweede en derde lid van artikel 100 van de Waterschapswet gedurende veertien dagen, vanaf 4 juni tot en met 20 juni 2014 ter inzage heeft gelegen ten kantore van het waterschap Reest en Wieden, waarvan rond 3 juni 2014 openbare kennisgeving heeft plaatsgevonden.

Het Dagelijks Bestuur voornoemd,

mr. A.K. Schuttinga,
Secretaris-directeur

M.M. Kool,
Dijkgraaf

Het Algemeen Bestuur van het waterschap Reest en Wieden, gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 27 mei 2014, gelet op artikel 100 van de Waterschapswet en de artikelen 15 en 16 van de Comptabiliteitsvoorschriften Waterschappen,

BESLUIT:

vast te stellen:

- de jaarrekening 2013 vast te stellen, met een exploitatieoverschot van € 1.841.000,00 (= nog te bestemmen resultaat 2013);
- het exploitatieoverschot te bestemmen (= nog te bestemmen resultaat 2013) ten gunste van de equalisatiereserves per 31 december 2013 waarvan 1,3 miljoen voor Watersysteemheffing en 0,6 miljoen voor Zuiveringsheffing.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 24 juni 2014.

Het Algemeen Bestuur voornoemd,

mr. A.K. Schuttinga,
Secretaris-directeur

M.M. Kool,
Dijkgraaf

7. BIJLAGEN BIJ DE JAARREKENING 2013

Bijlage I: Staat van vaste activa

Soort	Soort activum	aanschafwaarde 1/1	vermeerderingen	verminderingen	overboeking OHW	desinvestering	aanschafwaarde 31/12	afschrijving 1/1	afschrijvingen	afschrijving 31/12	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rentelasten	kapitaallasten
1	Sloten geleidingen & saldo apol/disagio													
2	Onderzoek en ontwikkeling	2.137.955,07	23.959,09		239.353,72	1.062.757,53	1.338.510,35	1.677.201,06	188.372,92	802.816,45	460.754,01	535.693,90	11.084,88	198.457,80
3	Bijdragen activa in eigendom van bedrijven									0,00				
4	Bijdragen activa in eigendom van overheden	10.595.303,32	1.159.934,51		213.804,17	934.285,61	11.034.756,39	7.029.993,55	1.016.599,95	7.114.307,59	3.565.309,77	3.920.448,80	91.588,20	1.110.187,85
5	Bijdragen activa in eigendom van overigen	78.939,01	-12.137,02		144.357,28	57.308,70	153.849,57	67.873,29	4.325,88	14.890,47	11.064,72	138.959,10	266,78	4.592,64
6	Overige immateriële vaste activa	4.447.286,67	130.505,57		1.683.002,52	920.640,05	4.576.531,77	3.179.469,94	589.048,62	2.847.378,51	1.284.627,93	1.730.653,26	53.276,52	842.325,14
		17.259.483,07	1.302.262,15		761.622,94	2.974.697,89	17.105.646,08	11.954.537,84	1.800.347,07	10.779.893,02	5.321.756,43	6.325.755,06	156.216,36	1.956.563,43

Soort	Soort activum	aanschafwaarde 1/1	vermeerderingen	verminderingen	overboeking OHW	desinvestering	aanschafwaarde 31/12	afschrijving 1/1	afschrijvingen	afschrijving 31/12	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rentelasten	kapitaallasten
10	Gronden en terreinen	3.143.705,17	433.942,07			11.662,47	3.565.987,77	2.070.993,06	22.262,70	2.081.593,29	1.191.020,27	1.484.394,48	31.795,08	54.057,78
11	Vervoermiddelen	1.670.189,73	123.601,55			29.963,08	1.763.807,20	1.233.076,43	115.113,25	1.318.208,60	437.110,30	445.598,60	11.018,05	126.131,30
12	Machine, apparaten en werktuigen	6.702.255,47	616.856,34			1.600.819,57	5.718.292,24	4.506.786,21	445.599,95	3.351.568,59	2.196.467,26	2.366.723,65	60.017,52	505.617,47
13	Bedrijfsgebouwen	8.922.645,12	468.940,18		180.967,10	731.710,79	8.840.861,61	4.118.058,17	358.656,44	3.745.003,82	4.842.218,95	5.095.857,79	145.186,32	503.842,76
15	Werktuigen	928.543,30				39.861,41	888.681,89	643.340,53	19.207,01	622.866,13	285.202,77	265.995,76	8.259,72	27.466,73
16	Watergangen, kunstwerken en gemalen	43.045.677,31	1.468.408,79	306.000,00	1.396.047,53	2.219.379,99	43.384.753,64	22.280.274,21	1.742.440,03	21.803.334,25	22.256.197,28	21.581.419,39	635.009,16	2.377.449,19
17	Transportsystemen	32.818.541,13	1.123.311,70		271.118,70	575.275,54	33.637.695,99	22.328.721,29	763.008,96	22.516.654,71	10.502.285,11	11.121.241,28	304.625,83	1.087.634,79
18	Zuiveringsinstallaties	97.839.279,38	1.822.139,66	167.510,93	1.443.504,69	5.766.794,34	95.150.618,46	43.652.922,08	3.989.553,86	41.865.881,42	54.267.892,03	53.294.937,04	1.578.116,54	5.867.670,22
19	Silverbewerkingsinstallaties	4.670.112,28	1.862.837,63		6.288.766,57		12.821.716,48	3.489.504,39	115.095,00	3.604.599,39	1.180.607,89	9.217.117,09	33.658,08	146.753,08
21	Vaanwegen en havens	35.603,77					35.603,77	35.603,77						
22	Overige materiële vaste activa	6.248.983,19	154.031,72	4.807,73	52.732,13	2.308.704,16	4.142.235,15	5.201.251,26	314.560,29	3.207.07,41	1.047.731,91	935.127,74	24.526,20	339.086,49
		206.025.537,85	8.074.069,64	478.318,66	9.633.156,72	13.304.191,35	209.950.254,20	108.560.535,42	7.885.497,31	104.141.841,38	98.205.733,77	105.808.412,62	2.832.212,50	10.717.709,81

Soort	Soort activum	aanschafwaarde 1/1	vermeerderingen	verminderingen	aanschafwaarde 31/12	desinvestering	aflossing 1/1	aflossingen	aflossing 31/12	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rentelasten	kapitaallasten
30	Kapitaalversteking aan bedrijven	78.945,20			78.945,20					78.945,20	78.945,20		
31	Leningen aan ambtenaren	284.503,37			284.503,37		112.495,89	40.776,67	153.272,56	182.004,33	141.230,81		7.028,67
		373.448,57			373.448,57		112.495,89	40.776,67	153.272,56	261.449,53	220.176,61		7.028,67

BIJLAGE II: Staat van onderhanden werken

Soort	Soort activum	aanschafwaarde 1/1	vermeerderingen	ontvangen subsidies	overboeking OHW	aanschafwaarde 31/12	cumulative vermindering 1/1	afschrijvingen	cumulative vermindering 31/12	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rentelaasten	kapitaallaasten
1	Stuiten, gedientingen & salito agiodisagio												
2	Onderzoek en ontwikkeling	273.756,79	251.703,90	14.819,73	-239.353,72	271.287,24				273.756,79	271.287,24		
3	Bijdragen activa in eigendom van bedrijven												
4	Bijdragen activa in eigendom van overheden	73.454,63	319.252,22	249.411,20	-213.604,17	-70.506,52				73.454,63	-70.506,52		
5	Bijdragen activa in eigendom van overigen	144.357,28			-144.357,28					144.357,28			
6	Overige immateriële vaste activa	1.953.017,28	109.614,19		-1.653.002,52	379.626,95				1.953.017,28	379.626,95		
		2.444.585,98	680.470,31	254.230,93	-2.280.517,69	580.307,67				2.444.585,98	580.307,67		
Soort	Soort activum	aanschafwaarde 1/1	vermeerderingen	ontvangen subsidies	overboeking OHW	aanschafwaarde 31/12	cumulative vermindering 1/1	afschrijvingen	cumulative vermindering 31/12	boekwaarde 1/1	boekwaarde 31/12	rentelaasten	kapitaallaasten
10	Gronden en terreinen		364.694,34	300.841,80		63.852,54					63.852,54		
11	Vervoermiddelen												
12	Machines, apparaten en werktuigen												
13	Bedrijfsgebouwen	180.987,10			-180.987,10					180.987,10			
14	Woonruimten												
15	Vaertuigen		28.314,00			28.314,00							
16	Vaertuigen, kunstwerken en gemalen	1.336.010,97	6.372.866,67	5.230.519,38	-1.396.047,53	82.312,93				1.247.647,66	82.312,93		
17	Transportsystemen	310.339,62	359.785,62		-271.118,70	399.010,54				310.339,62	399.010,54		
18	Zuiveringsinstallaties	1.456.828,24	128.355,88		-1.443.504,69	141.679,43				1.456.828,24	141.679,43		
19	Silvo- en landbouwinstallaties	6.288.766,57			-5.288.766,57					6.288.766,57			
20	Wegen												
21	Vaartwegen en havens												
22	Overige materiële vaste activa	271.279,86	143.045,14		-52.732,13	361.596,87				271.279,86	361.596,87		
		9.844.212,36	6.397.071,85	5.631.361,18	-9.633.156,72	1.076.766,31	0,00	0,00	0,00	9.755.845,05	1.076.766,31		

Bijlage III: Staat van vaste schulden

Geldgever	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Rente per-centage	Looptijd in jaren	Vervaldag rente-betaling	Jaar van ingang	Restant lening 01-01-13	Vermeer-deringen	Verminderingen		Restant lening 31-12-13	Aflossings-verplichting 2014	Ten laste van 2013 komende rente	Restant looptijd
1	2	3	4	5	6	7	8	Aflossing	Extra Aflossing	11	12	13	14
GS	7.902.793	6,30	15	01/01	2000	1.580.558		526.853		1.053.706	526.853	66.383	2
NWB 12578	907.560	3,85	25	10/08	1993	217.814		217.814		0	0	5.095	5
NWB 14931	108.907	5,48	15	01/04	1998	7.260		7.260		0	0	99	0
NWB 15222	81.680	5,20	15	01/09	1998	5.445		5.445		0	0	189	0
NWB 15638	2.268.901	4,34	20	08/01	1999	794.115		113.445		680.670	113.445	29.637	6
NWB 15862	2.268.901	4,37	20	19/04	1999	794.115		113.445		680.670	113.445	31.233	6
NWB 21793	10.000.000	5,08	15	01/02	2002	3.333.333		666.667		2.666.666	666.667	138.153	4
NWB 23900	10.000.000	3,34	15	01/08	2005	5.333.333		666.667		4.666.666	666.667	168.856	7
NWB 24357	10.000.000	3,98	15	03/04	2006	6.000.000		666.667		5.333.333	666.667	219.047	8
NWB 25204	15.000.000	4,78	20	08/08	2007	11.250.000		750.000		10.500.000	750.000	523.510	14
RAB 59908	17.500.000	3,69	5	26/06	2009	17.500.000				17.500.000	17.500.000	645.750	1
NWB 27161	20.000.000	2,31	3	28/03	2011	13.333.333		6.666.667		6.666.667	6.666.667	191.217	1
ASN 63043	15.000.000	2,63	10	29/12	2011	13.500.000		1.500.000		12.000.000	1.500.000	354.148	8
NWB 27753	15.000.000	1,86	10	28/09	2012	15.000.000		1.500.000		13.500.000	1.500.000	271.062	9
BNG 40.108406	17.000.000	0,80	3	27/06	2013		17.000.000			17.000.000	5.666.667	69.077	3
						88.649.309	17.000.000	13.400.930		92.248.379	36.337.076	2.713.455	74

Bijlage IV: Staat van kredieten

Datum vergadering	Bruto krediet	Verwachte subsidie / bijdrage	Netto krediet	uitgaven tm 2013	inkomsten tm 2013	Project	Omschrijving
<i>Algemeen bestuur</i>							
29 januari 2013	1.325.000	897.500	427.500	50.109	893.220	3052	WOM-37-Beekherstel Middenloop Vledder Aa
29 januari 2013	790.000	395.000	395.000	2.176.928	6.000-	3092	beltschutslot
29 januari 2013	550.000	157.500	392.500	6.517	157.500	3104	WOM-15 verb. wtrnv.Baarlinger-Noorderpolder (civ)
26 maart 2013	5.000.000	150.000	4.850.000	766.074	1.947.450	3040	WOM-16- waterverbetering Scheerwolde fase 1
26 maart 2013	747.500	-	747.500	395.882	-	3108	Zuidwolde Noord Beneden Egge blok Oost
7 mei 2013	996.400	-	996.400	996.321	-	8060	Hoogwaterbeschermingsprogramma 2013
27 augustus 2013	38.900	-	38.900	38.846	-	5007	Herinrichting roden-norg
27 augustus 2013	174.000	-	174.000	33.143	-	6046	Renovatie rioolgemaal Zwartsluis (civ)
29 oktober 2013	145.277	-	145.277	2.429	-	3078	5 stuwen, uitvoering telemetrie
29 oktober 2013	8.529	-	8.529	-	69.209	8003	Ontw. Diagnose-Instrument Fosfaat Wabo
26 november 2013	500.000	-	500.000	-	-	6052	Vervangen gemaal Balkbrug (civ)
17 december 2013	200.000	-	200.000	-	-	3118	Twee vispassages Wapserveense Aa
17 december 2013	65.000	-	65.000	-	-	8088	Vervroegde vervanging riolering Hoogeveen
17 december 2013	150.000	-	150.000	-	-	8089	Slibvoorbehandeling vergister Echten
krediet boekjaar	10.690.606	1.600.000	9.090.606	4.466.250	3.061.380		
<i>Dagelijks bestuur</i>							
17 januari 2013	2.000.000	-	2.000.000	364.694	300.842	5006	Strategische grondverwerving 2013
5 maart 2013	75.000	-	75.000	23.322	-	3107	Vrb watergebiedspl landbouwpolders s'wolde fase 2
2 april 2013	35.000	-	35.000	29.380	-	8079	Content management system
2 april 2013	23.600	-	23.600	23.500	-	8080	Verbetering waterbeheer Ruxveense vijver
7 mei 2013	100.000	-	100.000	-	-	3111	Verbeterplan keersluis de Whaa
2 juli 2013	75.000	-	75.000	14.562	-	3110	Vrb gebiedsontwikkeling Oude Willem
27 augustus 2013	25.000	-	25.000	8.000	-	8081	Informatiebeveiliging 2013
8 oktober 2013	290.000	-	290.000	121.143	-	3093	WOM-project waterberging Engelgaarde
19 november 2013	120.000	-	120.000	20.470	-	2041	Tele/datacommunicatie
19 november 2013	60.000	-	60.000	-	-	8082	Uitwerking zoetwatervoorziening
19 november 2013	150.000	-	150.000	-	-	8083	Opbouw grootschalige topografie
19 november 2013	25.000	-	25.000	-	-	8084	Mobiel peilbeheer
17 december 2013	305.000	-	305.000	-	-	3117	Opheffen knelpunten en verruimen watergangen
17 december 2013	100.000	-	100.000	-	-	8085	Vervanging windows XP
17 december 2013	70.000	-	70.000	-	-	8086	Drukriolering Blankenham en KRW
17 december 2013	25.000	-	25.000	-	-	8087	Webprojecten
krediet boekjaar	3.478.600	-	3.478.600	605.072	300.842		
<i>Portefeuillehouder</i>							
11 februari 2013	72.000	-	72.000	100.061	-	3089	OvWake, Noorderdiep, td Diepen en Vloddervaart
18 februari 2013	200.000	-	200.000	-	-	4019	Aanschafdienstauto's 4st
3 april 2013	85.000	-	85.000	59.000	-	4020	Vervanging twee breedspoortrekker
9 april 2013	70.000	-	70.000	64.458	-	4021	Vervanging bedrijfsauto RWZI Beilen
27 mei 2013	30.000	-	30.000	19.398	-	6045	RWZI Dieverbrug ankerpunten
24 juni 2013	1.513.000	-	1.513.000	128.242	-	3109	Revisie peil regelende kunstwerken civ
6 augustus 2013	25.000	-	25.000	5.759	-	2039	Meubilair, vervanging 2013
3 september 2013	40.000	-	40.000	28.753	-	6047	Monsternamekasten RWZI Smilde
11 september 2013	35.000	-	35.000	13.047	-	2040	Vervanging hardware
17 september 2013	70.000	-	70.000	52.607	-	6048	Renovatie betonranden NBT RWZI D'brug wtb
17 september 2013	100.000	-	100.000	5.073	-	6049	Renovatie rioolgemaal Groot Verlaat civ
30 september 2013	209.000	-	209.000	-	-	3112	Elektrische installaties
28 oktober 2013	250.000	-	250.000	-	-	4022	Vervanging breedspoortrekker met maaiarm
28 oktober 2013	213.000	-	213.000	-	-	4023	Vervanging smalspoorkraan
29 oktober 2013	16.340	-	16.340	33.493	-	6026	RWZI Vollenhove, betonnen put in bedrijfsriool
11 november 2013	100.000	-	100.000	-	-	3113	Groot onderhoud regionale waterkering
11 november 2013	168.000	-	168.000	-	-	3114	Vervanging beschoeiing
11 november 2013	90.000	-	90.000	-	-	3115	Inspecteren, repareren en vervangen duikers
25 november 2013	40.000	-	40.000	-	-	6050	RG Nijeveen, vervangen schakelkast
25 november 2013	135.000	-	135.000	22.525	-	6051	RWZI Dieverbrug, ijzerchloridetank (wtb)
4 december 2013	50.000,00	-	50.000	-	-	2042	Vervanging servers 2013
9 december 2013	75.000,00	-	75.000	-	-	3116	Hekwerken en beplantingen 2013
krediet boekjaar	3.586.340	-	3.586.340	532.416	-		
Totaal verstrekt krediet 2013	17.755.546	1.600.000	16.155.546	5.603.737	3.362.222		

Aanvullende kredieten					
Datum vergadering	Bruto krediet	Verwachte subsidie / bijdrage	Netto krediet	Project	Omschrijving
29 oktober 2013	8.529	0	8.529	8003	Ontwikkeling diagnose instrument fosfaat Wabo
29 oktober 2013	145.277	134.690	10.587	3078	5 stuwen, uitvoering telemetrie
29 oktober 2013	16.340	0	16.340	6026	RWZI Vollenhove, betonnen put in bedrijfsriool
22 april 2014	6.300	0	6.300	3096	Overstromingskaarten, Overige waterkering
22 april 2014	27.000	0	27.000	8090	Multifunctionele waterberging Noordseschut
22 april 2014	60.000	0	60.000	6051	RWZI Dieverbrug, ijzerchloridetank
22 april 2014	35.000	0	35.000	6027	RWZI Dieverbrug, vervangen 2 voortstuwers
22 april 2014	4.952	0	4.952	8077	Applicatie mobiel handhaven

Bijlage V: Lijst met gebruikte afkortingen

BWK	Bestuursakkoord Waterketen
DLG	Dienst Landelijk Gebied
EHS	Ecologische Hoofdstructuur
EMU	Europese en Monetaire Unie
GBA	Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens
GBLT	Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus - Tricijn
GGOR	Gewenst grond- en oppervlaktewaterregime
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele Behandeling Afvalwater
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
ILG	Investeringsbudget Landelijk Gebied
Iris	Integraal Resultaatgericht Informatie Systeem
KRW	Kaderrichtlijn Water
MJA	Meerjarenafspraak
NBW	Nationaal Bestuursakkoord Water
NWO	Noordwest-Overijssel
OPK	Operationele peilenkaart
OPNI	OnderhoudsBeheerplan Natte Infrastructuur
ORBP	Overstromingsrisicobeheerplannen
PAS	Programmatische Aanpak Stikstof
pmo	periodiek medisch onderzoek
ROR	Richtlijn Overstromingsrisico's
RWZI	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
Tax-i	Verzamelnaam voor de bouw van een drietal ICT systemen voor het heffen en innen van belastingen en het ontsluiten van basisregistraties
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNK	Veiligheid Nederland in Kaart
WAT	Waterschapsactieteam
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
WOM	Water-op-maat
WB21	Waterbeheer 21e eeuw
WBP	Waterbeheersplan
WBT	Waterschap Beleid Team